

2023

Stichting Pensioenfonds PostNL
Jaarverslag Verantwoord Beleggen

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag van Stichting Pensioenfonds PostNL (PF PostNL, Fonds) over maatschappelijk verantwoord beleggen, dat zoals gebruikelijk terugkijkt op 2023 en vooruitblijkt op wat komen gaat in 2024. We zijn al goed op weg, maar we zien ook dat er nog genoeg te doen is.

PF PostNL wil dat zijn beleggingen bijdragen aan een duurzame samenleving. Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (**MVB**) is voor ons daarom al geruime tijd een vanzelfsprekendheid. Wij houden in ons beleggingsbeleid rekening met mens, milieu en maatschappij en willen aansluiten bij de duurzame ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties. Als we dit niet doen lopen we in onze ogen onnodige financiële en niet-financiële risico's.

Het fonds vindt het ook belangrijk om de deelnemers te betrekken. In dat kader wordt er veel aandacht aan besteed in de communicatie. Ook hebben we een seminar voor deelnemers gehouden in Madurodam, specifiek over dit onderwerp. Hierbij, en ook bij uitvragen die we doen onder deelnemers, blijkt dat deelnemers onze insteek onderschrijven.

Andere duurzame thema's in ons beleggingsbeleid zijn Goede gezondheid & welzijn en Klimaat.

Steeds duurzamer

We startten in 2020 met ons doel een flinke vermindering van de **CO₂e** van onze beleggingen te realiseren. De totale uitstoot van broeikasgassen van alle bedrijven waarin we beleggen moet omlaag. We houden de hoeveelheid CO₂e van de beleggingen bij, om te zien of dat lukt. Vanaf 2020 hebben we mooie stappen kunnen zetten die hebben geresulteerd in een daling van CO₂e van

ongeveer 75%. Daarmee komen we ruimschoots onder het niveau van de doelstellingen van het wereldwijde klimaatakkoord.

Naast het realiseren van CO₂e vermindering van de levert de beleggingsportefeuille circa €1,7 miljard positieve bijdrage op onze duurzaamheidsthema's Goede gezondheid & welzijn en Klimaat. Dat is circa €200 miljoen meer ten opzichte van vorig jaar. Komende jaren willen wij hier verdere stappen in gaan zetten.

Om onze duurzame doelstellingen waar te maken spreken wij de bedrijven waarin wij beleggen ook aan op hun maatschappelijk verantwoordelijkheid. Zo willen wij positieve veranderingen teweeg brengen. Bedrijven die niet voldoen aan onze normen en daar ook geen stappen toe zetten sluiten wij uit. In dit MVB-jaarverslag kunt u daar over lezen.

Volg PF PostNL bij de stappen die het al heeft gezet om maatschappelijk verantwoord te beleggen en bij de stappen die we de komende jaren nog gaan zetten.

Jeroen van der Put, Voorzitter Beleggingscommissie Stichting Pensioenfonds PostNL

*In het MVB-jaarverslag staat geregeld met dikgedrukte letters een **definitie** aangegeven. Klik hier op indien u meer wil weten over wat de definitie betekent.*

Inhoudsopgave

1 | Kernpunten & vooruitblik

2 | Onze MVB overtuigingen & aanpak

3 | Sturen op broeikasgasreductie

4 | Sturen op duurzaamheidsthema's

5 | MVB-integratie & actief eigenaarschap

6 | Screening & uitsluitingen

7 | Definitielijst

8 | Bijlagen

1 | KERNPUNTEN & VOORUITBLIK

Kernpunten 2023

Broeikasgasreductie

63% (2022: 52%)

minder broeikasgasemissie (scope 1 & 2) vergeleken met de benchmark.

Bijdragen aan de duurzame ontwikkeldoelen waar PF PostNL zich op focust

€1,7 miljard
positieve bijdrage
(2022: €1,5 miljard)

€256 miljoen
negatieve bijdrage
(2022: €388 miljoen)

Best-in-class beleggen

38% (2022: 21%)*

van de extern vermogensbeheerders waar het Fonds in is belegd hanteert een **best-in-class** methodiek.

Actief eigenaarschap

80% (2022: 63%)

van de extern vermogensbeheerders waar het Fonds in is belegd doet aan actief eigenaarschap.

€ 9,3 miljard

beheerd vermogen. In de **bijlagen** is een volledig overzicht van de beleggingen van het Fonds opgenomen.

Screening & uitsluitingen

Controversiële wapens

Tabak

UN Global compact schenders

Kolen

Controversiële landen

Olie uit teerzanden

....Hier wil PF PostNL niet in beleggen!

Ontwikkelingen 2023

Klimaat

In lijn met het **klimaatakkoord van Parijs** wil het Fonds zich inzetten om de opwarming van de aarde te beperken tot +1,5C ten opzichte van het pre-industriële niveau. Vanuit de Nederlandse invulling van het klimaatakkoord wordt de financiële sector gevraagd om hier via acties invulling aan te geven. Het Fonds wil daarom in 2050 een emissieneutrale ('**net zero**') belegger zijn. Daarvoor stemt het Fonds haar vermogen af op een reductie van de langetermijn-CO₂-intensiteit van gemiddeld 7% per jaar, bovenop een initiële reductie van 50% ten opzichte van 'de markt' in 2020.

In 2023 heet het Fonds meerdere acties ondernomen om de uitstoot van de beleggingsportefeuille te verlagen: een aanzienlijk deel van de stem- en engagementactiviteiten waren gericht op klimaatzaken, Het Fonds belegt in bedrijven die een positieve bijdrage leveren aan het klimaat via SDG-beleggingen en groene staatsobligaties, en het Fonds belegt niet in bedrijven met substantiële negatieve activiteiten op het klimaat (kolen en teerzanden).

Aandelen ontwikkelde en opkomende landen

Het Fonds heeft de **SDG-maatwerkindices** geëvalueerd die worden gebruikt voor een groot deel van de aandelenbeleggingen van het Fonds. Het Fonds evalueerde of de indices voldeden aan de verwachtingen en welke winst op het gebied van duurzaamheid dit heeft opgeleverd.

Het Fonds constateerde dat, zoals de intentie was, het aantal zogenoemde ESG-leaders in de maatwerkindices aanzienlijk hoger ligt dan in de brede marktbenchmark en dat de ESG-scores

bovengemiddeld zijn. De **CO₂-intensiteit** in de op maat gemaakte indices is aanzienlijk lager ten opzichte van de brede (niet-duurzame) benchmark, met name in de indices voor opkomende landen. De bijdrage aan de gekozen **SDG's** ligt duidelijk hoger dan in de brede benchmark.

Het Fonds heeft in 2023 een externe review laten doen op het beleid en de implementatie daarvan. Onder andere naar aanleiding hiervan heeft het Fonds het beleid aangescherpt en op een aantal punten geactualiseerd.

Komend jaar gaat het Fonds verder met de evaluatie: welke aspecten hebben de verwachte toegevoegde waarde geleverd en waar wil Fonds verder aanscherpen of bijsturen? Waar nodig wordt de strategie van de indices verder verfijnd.

Update van het landenbeleid

In 2022 heeft PF PostNL een **landenbeleid** geformuleerd. Dit beleid heeft als doel het identificeren van controversiële landen welke niet op een sanctielijst staan. Het oordeel over landen is gebaseerd op externe beoordelingen van landen op criteria zoals democratie en hoe wordt omgegaan met het milieu. Dit raamwerk wordt jaarlijks geactualiseerd, wat in 2023 opnieuw gedaan is. In 2023 heeft PF PostNL ook een vermogensbeheerder geselecteerd die dit beleid daadwerkelijk kon implementeren.

Doorlopen van beheercyclus duurzaamheidsrisico's

Het afgelopen jaar heeft het Fonds het MVB- risicomanagementproces in drie stappen doorlopen aan de hand van de adviezen van De Nederlandsche Bank (**DNB**).

Onderdelen van de risicobeheersingsstappen:

1. Opstellen longlist risico's. Als eerste identificeert PF PostNL de ESG-risico's op basis van meerdere externe bronnen (zoals MSCI en ISS). Vervolgens stelt het Fonds op basis van het bestaande Integraal Risicobeleid de risicobereidheid vast. Voor ieder risico maakt het Fonds de impact van dat risico op de beleggingsportefeuille inzichtelijk en beoordeelt het Fonds de materialiteit daarvan;

2. Opstellen shortlist risico's. Voor de ESG-risico's die als materieel worden gezien hanteert het Fonds indicatoren waarmee het Fonds het risico vóór en na beheersing daarvan meet en beoordeelt op basis van het PF PostNL MVB-beleid; en

3. Opstellen en monitoren Key Risico Indicatoren (KRI's). Het Fonds besteedt de meeste aandacht aan de belangrijkste risico's, de zogenaamde KRI's, die uit de prioritering naar voren komen. Dit doet het Fonds met een nieuw ontwikkeld KRI dashboard.

Biodiversiteit

PF PostNL denkt dat het behoud en de verbetering van biodiversiteit en bodemgezondheid van essentieel belang is voor een schoner milieu en de productie van voedzamer en gezond voedsel.

Het Fonds heeft zich het afgelopen jaar verdiept in dit onderwerp om afhankelijkheden van en impact op ecosystemen goed te begrijpen en een beleidskader voor biodiversiteit opgesteld, als

aanvulling op het klimaatkader dat al eerder is vastgelegd. Het Fonds gaat dit komend jaar verder uitbreiden. Het Fonds is wel gestart met **engagement** over dit onderwerp met bedrijven.

*In de rol als actieve aandeelhouder streeft PF PostNL ernaar om bij te dragen aan het behoud van biodiversiteit. Zo is het Fonds via haar **fiduciare vermogensbeheerder** in 2023 diverse dialogen gestart met grote voedselproducenten. Het Fonds heeft het Franse Danone bijvoorbeeld gestimuleerd om zich meer toe te leggen op producten van plantaardige eiwitten en de mogelijkheid om de verpakkingen te recyclen.*

Het Fonds is via haar fiduciare vermogensbeheerder ook aangesloten bij het nieuw opgerichte Nature Action 100, een samenwerkingsinitiatief voor engagement. Via dit initiatief worden bedrijven aangesproken in de sectoren die geacht worden van systeembelang te zijn voor het omkeren van natuur- en biodiversiteitsverlies in 2030. De fiduciare vermogensbeheerder van PF PostNL behoort op dit moment tot het engagementteam dat in discussie is met Novo Nordisk en Sysco Corporation.

Duurzame wet- en regelgeving: SFDR

Het afgelopen jaar heeft het Fonds de laatste stappen gezet in de naleving van de in 2022 geïntroduceerde **SFDR** wet- en regelgeving. Het pensioenfonds heeft zichzelf geïntroduceerd als SFDR artikel 8 fonds. Het Fonds heeft, als onderdeel van het reguliere jaarverslag door middel van SFDR Annex IV, verantwoording afgelegd over de duurzaamheidskenmerken van de beleggingsportefeuille. Deze wettelijk verplichte rapportage bevat maatstaven die het Fonds al gebruikte zoals CO₂e en beleggingen in controversiële activiteiten. Daarnaast zijn er ook veel maatstaven waar geen actief beleid op

gevoerd wordt, maar waarvan de Europese Commissie hoopt dat deze in de toekomst een grotere rol gaan spelen.

Over 2023 rapporteert het Fonds opnieuw conform de regels van SFDR, waardoor vergelijking met voorgaande jaren ook mogelijk gaat worden.

Een aantal van de maatstaven gerapporteerd in SFDR Annex IV komt ook terug in dit jaarverslag maar kunnen afwijken met hetgeen dat in dit verslag wordt vermeld. Dit komt enerzijds doordat voor beide documenten een andere dataprovider wordt gebruikt en anderzijds door een andere scope waarop de maatstaven worden gemeten. In de komende jaren verwacht het Fonds dat de verschillen tussen beide documenten steeds kleiner worden.

Duurzaamste ondernemingspensioenfondsen van Nederland

Vereniging van Beleggers voor Duurzame Ontwikkeling (VBDO) brengt jaarlijks een benchmark uit waarin het de grootste pensioenfondsen in Nederland rangschikt op basis van hun MVB-activiteiten.

Dit jaar heeft het Fonds wederom de 6e plek op de ranglijst weten te behouden en is wederom met trots het meest duurzame ondernemingspensioenfonds van Nederland gebleken.

Vooruitblik 2024

De wereld staat voor een groot aantal uitdagingen op het gebied van milieu, maatschappij en politiek. De verwachtingen van de maatschappij, toezichhouders en pensioenfondsen ten aanzien van MVB groeien. Het Fonds zet zich in om op de lange termijn mee te groeien met deze verwachtingen. Dat doet het Fonds terwijl het tegelijkertijd oog houdt voor het behalen van goede financiële beleggingsresultaten.

De evaluatie en aanscherping van de MVB-doelstellingen en KPI's van PF PostNL

Afgelopen drie jaar heeft PF PostNL haar duurzaamheidsdoelstellingen gemonitord met behulp van MVB KPI's.

Een KPI (Key Performance Indicator) is een meetbare waarde die het Fonds inzicht geeft in de prestaties van een specifiek doel en het Fonds in staat stelt om de voortgang van haar duurzaamheidsdoelstellingen te meten en te beoordelen of het Fonds op de juiste koers zit. Inmiddels is een groot deel van deze MVB KPI's behaald. Daarom kijkt het Fonds komend jaar hoe deze MVB KPI's aangescherpt of vervangen kunnen worden door andere MVB KPI's die passend zijn bij het MVB-beleid van PF PostNL.

Meer inzicht in klimaatprestaties

Het Fonds streeft ernaar om in 2024 het inzicht in de klimaatprestaties van beleggingen te vergroten door de gerapporteerde CO₂-uitstoot uit te breiden met zogenaamde scope 3-emissies. Scope 3 verwijst naar de indirecte emissies die voortvloeien uit de waardeketen van een organisatie, inclusief de emissies van leveranciers, klanten en eindgebruikers. Door de gerapporteerde CO₂-uitstoot uit te breiden met scope 3 kan het

Fonds een vollediger beeld krijgen van de klimaatimpact van de beleggingen.

Daarnaast streeft het Fonds ernaar om data toe te voegen voor een aantal categorieën waarvan het Fonds nog niet over MVB-informatie beschikt, zoals staatsobligaties. Het toevoegen van deze categorie aan het overzicht met klimaatprestaties stelt het Fonds in staat om ook de klimaatimpact van overheidsfinanciering mee te nemen in beleggingsbeslissingen.

Dit betekent niet direct dat het Fonds scope 3-informatie integreert in haar beleggingen. De databeschikbaarheid is nog te beperkt om daar goed op te kunnen sturen. Per beleggingscategorie beoordeelt het Fonds of de data van voldoende kwaliteit is.

Alternatieve beleggingen

Dit jaar zet PF PostNL een nieuw impactraamwerk op. Met dit raamwerk kan het Fonds huidige en nieuwe beleggingen meten en kaderen hoeveel (positieve) impact deze beleggingen realiseren. Aan de hand van dit impact raamwerk worden er dan ook MVB-doelstellingen geformuleerd die worden gemonitord met MVB KPI's van het Fonds.

Impact beleggen met vastgoed

In 2024 gaat het Fonds onderzoeken of er ook positieve impact kan worden gerealiseerd, specifiek met vastgoed. Een voorbeeld hiervan is bijvoorbeeld zorgvastgoed. Hiermee wil het Fonds verdere invulling geven aan haar duurzaamheidsthema's Goede gezondheid & welzijn en Klimaat.

2 | ONZE MVB OVERTUIGINGEN & AANPAK

Onze MVB overtuigingen & aanpak

MVB overtuigingen

PF PostNL wil voor de deelnemer, gewezen deelnemer of pensioengerechtigde een betrouwbaar en goed pensioen verzorgen. Hiernaast wil het Fonds ook een positieve bijdrage leveren aan de maatschappij en probeert het de negatieve bijdrage aan de maatschappij te minimaliseren. Hierbij worden alle drie deelgebieden binnen **ESG** als belangrijk beschouwd.

Het Fonds heeft in haar MVB-beleid de volgende vijf standpunten vastgelegd die het Fonds belangrijk vindt als het gaat om MVB:

1. Een beter rendements/risicoprofiel door middel van MVB;
2. Maatschappelijke bijdrage met aandacht voor Gezondheid & welzijn en Klimaat;
3. Beheersen van financiële en niet-financiële risico's;
4. Belanghebbenden betrekken is belangrijk; en
5. Vermijden van negatieve maatschappelijke impact.

De duurzaamheidsthema's Gezondheid & welzijn en Klimaat koppelt het Fonds aan de volgende duurzame ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties (**SDG's**):

- SDG 3: Goede Gezondheid & Welzijn; en
- SDG 13: Klimaatactie.

Een uitgebreide toelichting waarom het Fonds deze standpunten belangrijk vindt en hoe de interne organisatie rondom MVB is georganiseerd is te vinden in het **MVB-beleid** dat op de website staat.

MVB doelstellingen

Op basis van eerdergenoemde standpunten zijn er een tiental doelstellingen vastgelegd met bijbehorende korte- (1-3 jaar), middellange- (3-5 jaar) en lange- (5-10) termijn doelen, ook wel MVB Key Performance Indicators (**MVB KPI's**) genoemd. Deze MVB KPI's worden gebruikt om voortgang te meten en eventueel bij te sturen indien blijkt dat dit nodig is om de doelen binnen de aangegeven tijdsperiode te realiseren.

De tien MVB-doelstellingen staan weergegeven in de rechtertabel, samen met de resultaten die in 2023 zijn behaald. Uit de tabel blijkt dat vrijwel alle doelstellingen zijn behaald. Het betrekken van deelnemers blijkt lastig te zijn. Het Fonds blijft zoeken naar manieren om hierin te verbeteren. De doelstellingen worden elke drie jaar geëvalueerd. De eerste evaluatie is gepland voor 2024.

MVB risicobeheercyclus

Duurzaamheid is een integraal onderdeel van de **beleggingscyclus**. Het Fonds houdt hierbij rekening met MVB risico's, waaronder financiële, reputationele en operationele risico's. Deze risico's worden nauwkeurig geëvalueerd en beheerd tijdens elke fase van de **risicobeheercyclus**.

Op basis van de geïdentificeerde risico's, maakt PF PostNL gerichte beleggingskeuzes. Deze keuzes moeten in lijn zijn met de MVB-doelstellingen en de risicotolerantie van het Fonds. Dit zonder concessies op belangrijke beleggingsaspecten zoals rendement en diversificatie. Een verdere toelichting op de risicobeheercyclus en de risicohouding van PF PostNL staat beschreven in het MVB-beleid dat op de **website** te vinden is.

	MVB Doelstelling	MVB KPI's 2021-2023	Resultaat 2023	
Governance	1	Ieder kwartaal komt MVB terug in de bestuursmeeting in de vorm van: voortgang op KPI's; lastige keuzes bij de implementatie; en nieuwe updates over MVB-mogelijkheden.	Over de volledige horizon. MVB zal met de jaren verder geïntegreerd worden in alle investeringsbesissingen.	
	2	De deelnemers van Pensioenfonds PostNL kunnen feedback geven op het MVB-beleid van Pensioenfonds PostNL	Ieder jaar een deelnemerspanel over MVB	
Beleid	3	Voor alle liquide beleggingscategorieën is een uitvoerings- benchmark met aanzienlijke ESG-keuzes het vertrekpunt	50%	
	4	Aantal beleggingscategorieën waarin expliciete UN Sustainable Development Goals (SDG)-doelstellingen zijn geformuleerd	50%	
Implementatie	5	Bijdrage leveren aan de lange termijn doelstelling van het Pensioenfonds om voor einde 2023 te voldoen aan de PAB-CO ₂ reductiedoelstelling	Voldoen aan PAB-CO ₂ doelstelling	
	6	MVB-smaak 4/5' (SFDR 8/9) implementatie binnen de totale portefeuille in beleggingscategorieën waar dit mogelijk is	40%	
	7	Aanzienlijk deel van de liquide portefeuille heeft een meetbare positieve impact op de SDG's 3 en 13	40%	
	8	Best in class en engagement wordt toegepast op de onderliggende beleggingen	25%	
Verantwoording	9	Relevante MVB-communicatie met deelnemers	3 communicatie tools	
	10	MVB-jaarverslag dient een goede samenvatting te zijn van het volledige MVB-beleid.	Gemiddelde score boven de 8 o.b.v. evaluatie stakeholders	

MVB-instrumenten om duurzaamheidsdoelstellingen te behalen

Om de MVB-doelstellingen van het Fonds te behalen maakt het Fonds gebruik van de volgende instrumenten.

Sturen op duurzaamheidsthema's

PF PostNL wil beleggen in oplossingen die positief bijdragen aan de duurzaamheidsthema's die het heeft gekozen. Dit doet het door zich te richten op beleggingen die bijdragen aan de door het Fonds gekozen SDG's en op beleggingen die een positieve impact realiseren op de duurzaamheidsthema's Gezondheid & welzijn en Klimaat. Bij het selecteren van deze beleggingen kijkt het Fonds naar de volgende criteria:

- De belegging draagt bij aan verdere verduurzaming van de portefeuille en de MVB doelen van het Fonds;
- De belegging levert een positieve bijdrage aan Gezondheid en Welzijn of Klimaat;
- Bij impact beleggen is de positieve impact van de belegging meetbaar. Deze impact kan bijvoorbeeld gemeten worden met SDG-indicatoren of met Real-World Impact (RWI) indicatoren;
- De belegging resulteert niet in een verslechtering van het risico/rendementsprofiel; en
- De belegging past binnen het risicobeheer van PF PostNL.

Daarnaast wil het Fonds voorkomen dat haar beleggingen negatieve impact hebben op verschillende duurzame onderwerpen. Het Fonds houdt daar rekening mee in de selectie van beleggingen en monitort dit regelmatig.

MVB-integratie

Bij het selecteren van externe vermogensbeheerders en beleggingsinstellingen houdt het Fonds rekening met hoe zij duurzaamheid in hun beleggingsproces integreren. Het is belangrijk dat duurzaamheid een geïntegreerd onderdeel is van de aanpak van deze partijen. Daarbij wordt bijvoorbeeld gekeken of de beleggingsfondsen en -mandaten een **Best-in-Class** methode hanteren, gebruikmaken van **duurzame benchmarks**, een CO₂e-reductiepad volgen en of PF PostNL haar duurzaamheidsthema's voldoende aandacht krijgen.

Actief aandeelhouderschap

Dialoog Het Fonds voert de dialoog met bedrijven en externe managers om de klimaatverandering onder de aandacht te brengen en de algemene standaarden binnen een bedrijfstak of keten te verbeteren. Voor sommige dialogen werkt het Fonds samen met andere partijen (bijvoorbeeld **Platform Living Wage Financials** en **Climate 100+**).

Stemrecht Het Fonds oefent haar stemrecht uit om duidelijk te maken wat het Fonds vindt van de manier waarop ondernemingen in haar portefeuilles met MVB-kwesties omgaan. Daarbij ligt de focus van het Fonds op Gezondheid & Welzijn en Klimaat.

Class Actions Als actieve aandeelhouder komt het Fonds samen met andere beleggers in actie bij (vermoeden van) wanbestuur, zoals fraude, corruptie en omkoping binnen een bedrijf. Het fonds laat zich dan bijstaan door partijen die gespecialiseerd zijn in **class actions**.

Screening

De bedrijven waarin PF PostNL belegt moeten voldoen aan de Global Compact Principles (**UNGCP**) en de OESO-richtlijnen. Deze

richtlijnen zijn opgesteld door de Verenigde Naties en hebben betrekking op het naleven van kernwaarden op het gebied van mensenrechten, arbeidsrechten, milieu en (anti-)corruptie. Indien het Fonds constateert dat een van haar (sub)portefeuilles direct belegt in bedrijven die handelen in strijd met deze principes, gaat het Fonds via haar fiduciaire vermogensbeheerder in dialoog met deze bedrijven.

Uitsluitingen

PF PostNL wil alleen beleggen in bedrijven en/of landen die voldoen aan de MVB-overtuigingen van het Fonds. Daarom sluit het Fonds bedrijven uit die de grootste negatieve impact hebben op het klimaat binnen hun sector. Daarnaast worden bedrijven en landen uitgesloten die betrokken zijn bij ernstige schendingen van mensenrechten en andere ethische criteria. Bij het uitsluiten van landen richt het Fonds zich op staatsobligaties en staatsgerelateerde bedrijven, maar niet op de niet-staatsgerelateerde bedrijven binnen die landen.

1 | Kernpunten & vooruitblik

2 | Onze MVB overtuigingen & aanpak

3 | Sturen op broeikasgasreductie

4 | Sturen op duurzaamheidsthema's

5 | MVB-integratie & actief eigenaarschap

6 | Screening & uitsluitingen

7 | Definitielijst

8 | Bijlagen

3 | STUREN OP BROEIKASGAS REDUCTIE

Onderweg naar Parijs: klimaatneutraal in 2050

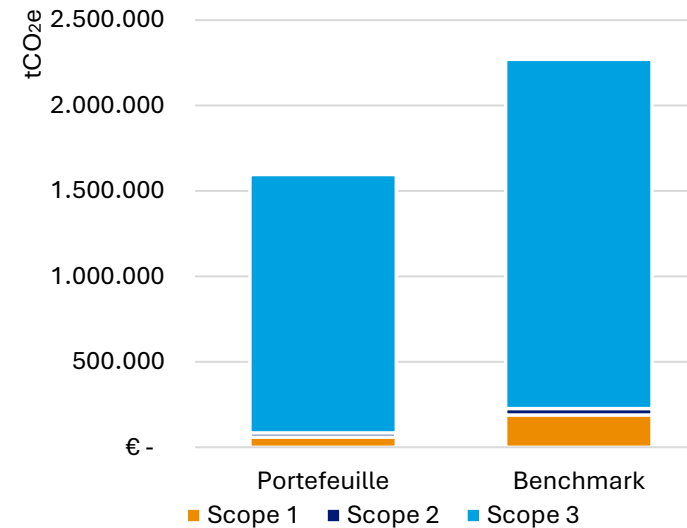
Het Fonds ondersteunt de doelstelling van **het Klimaatakkoord** om de uitstoot van de broeikasgassen (**CO₂e**) wereldwijd terug te dringen en daarmee de negatieve impact op het klimaat te beperken en uiteindelijk zelfs te voorkomen.

Het Fonds richt zich op drie hoofdzaken:

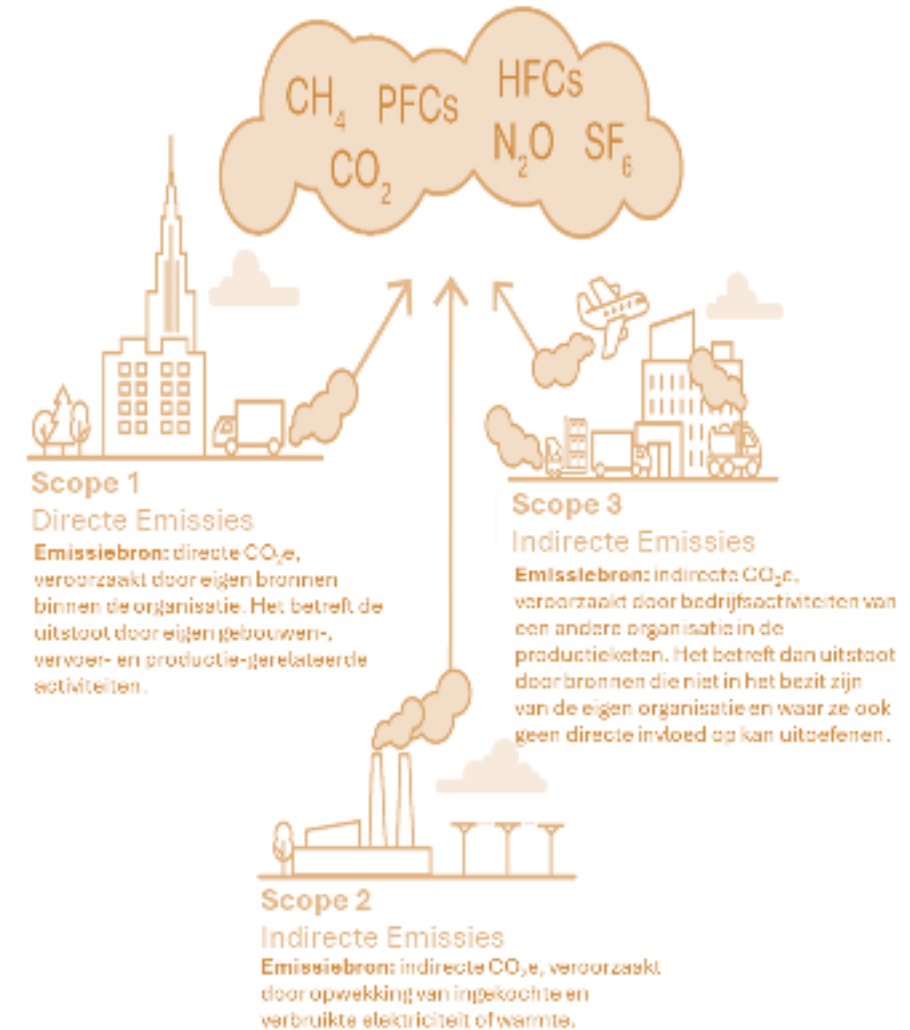
- Het reduceren van de CO₂e in de portefeuille naar **net zero** in 2050. Het doel is uiteindelijk klimaatneutraal te zijn;
- Inzicht hebben in de blootstelling naar mogelijke '**stranded assets**'; en
- Het vermijden van beleggingen in CO₂e-intensieve bedrijven zoals kolenmijnen.

De onderstaande tabel en rechter figuur tonen de emissie van bedrijven in de beursgenoteerde beleggingsportefeuille gedurende 2023 en laten zien hoe de portefeuille heeft gepresteerd ten opzichte van de brede markt (benchmark). De benchmark is samengesteld uit beleggingen gebaseerd op portefeuilleallocaties van het Fonds, maar zonder integratie van duurzaamheid.

De tabel laat zien dat de beleggingen van het Fonds beduidend minder CO₂e hebben uitstoten ten opzichte van de brede markt¹. In **bijlage VI** is een toelichting opgenomen hoe de emissiedata tot stand is gekomen.

Wat betekent CO₂e scope 1, 2 & 3?

	TRANSPARANTIE BEDRIJVEN		EMISSIE (ton CO ₂ e)		RELATIEVE CO ₂ e VOETAFDRUK
	Aantal / weging		Scope 1&2	Incl. scope 3	Per euro mln. geïnvesteerd
Portefeuille 2023	92% / 95%		83.628	1.596.157	23
Benchmark 2023	92% / 96%		226.931	2.269.848	67
Vershil			-63%	-30%	-66%
Portefeuille 2022	78% / 93%		145.717	1.432.481	40
Benchmark 2022	72% / 94%		310.556	2.424.341	86

¹ Dit betreft de categorieën aandelen, (investment grade en hoogrentende) bedrijfsobligaties en beursgenoteerd vastgoed. De klimaatanalyses in dit

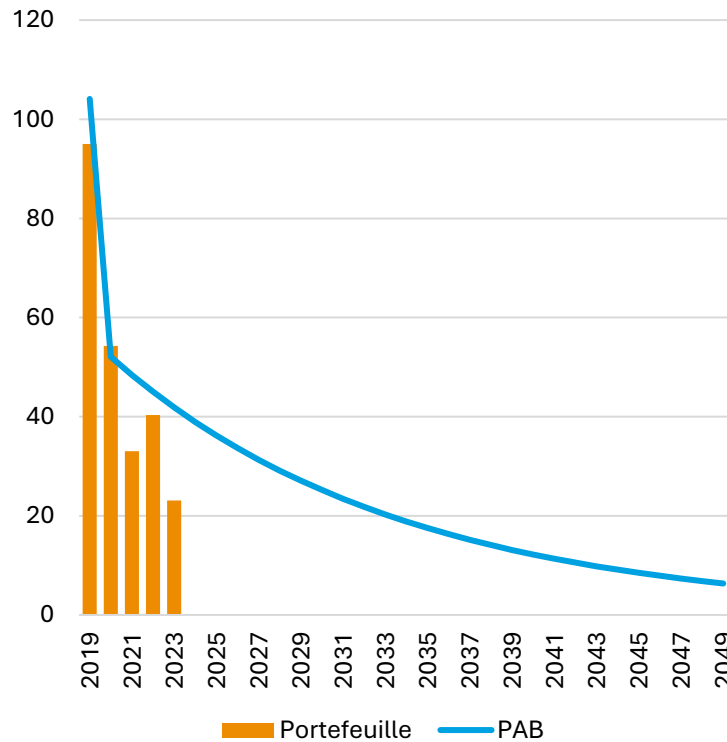
hoofdstuk zijn gemaakt binnen deze categorieën. De gebruikte data zijn afkomstig van dezelfde dataprovider. Bron: ISS, 2023

Relatieve CO₂e voetafdruk van de beursgenoteerde portefeuille

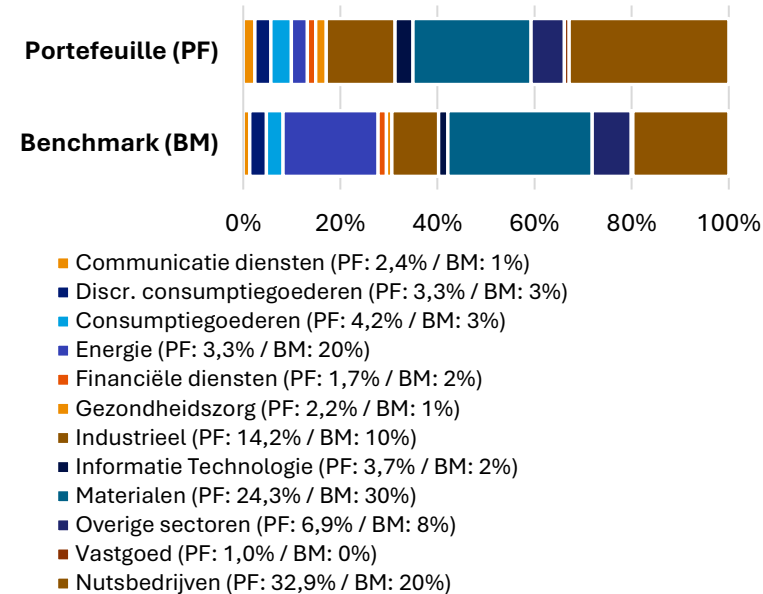
PF PostNL wil voldoen aan het klimaatakkoord van Parijs, dat uitgaat van een stapsgewijze afname van CO₂e. Daarom volgt het Fonds het reductiepad van de Paris Aligned Benchmark (PAB).

Onderstaande grafiek geeft weer hoe de relatieve CO₂e voetafdruk van de portefeuille afneemt ten opzichte van het jaar 2019 met een niet-duurzame invulling. Uit de grafiek komt naar voren dat de beursgenoteerde beleggingsportefeuille voldoet aan de doelstelling en nu voorloopt op het reductiepad van de PAB.

CO₂e voetafdruk per sector

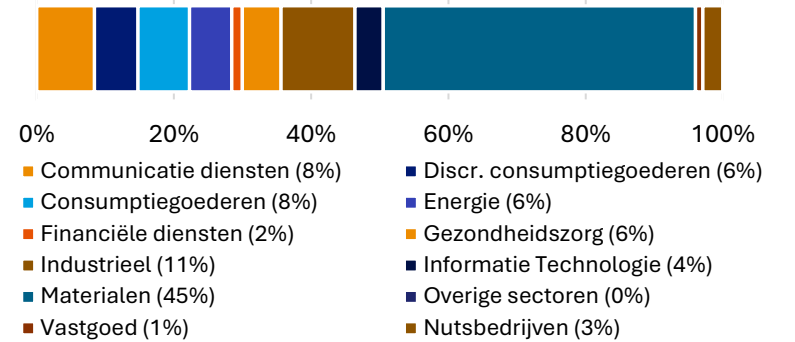
De volgende grafiek laat zien hoe de totale uitstoot van broeikasgassen in de portefeuille is opgebouwd. Een gevolg van het beleid van PF PostNL is dat het Fonds veel minder in de energiesector belegt, waardoor de bijdrage daarvan veel lager ligt dan bij de benchmark. De relatief grote bijdrage van nutsbedrijven is ondanks een onderweging naar die sector.

Financiële impact door fysieke klimaatrisico's

Als de wereldwijde klimaatdoelstellingen niet worden behaald, kan het aantal overstromingen, droogtes en stormen toenemen. Het Fonds heeft een inschatting gemaakt van de mogelijke financiële gevolgen hiervan. Fysieke klimaatrisico's kunnen voor het Fonds leiden tot een verlies van ongeveer € 20 miljoen, wat ongeveer 0,5% is van de beursgenoteerde beleggingen. De volgende figuur

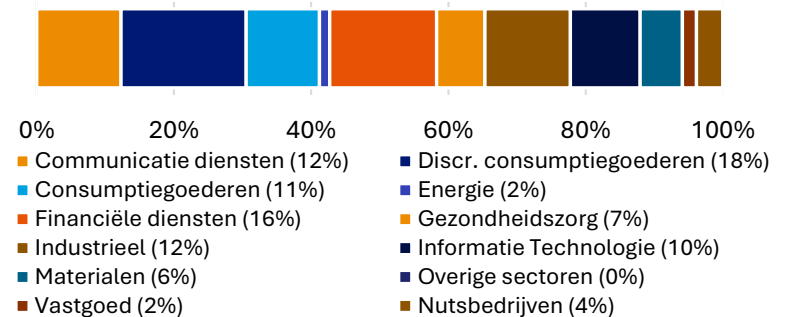
laat zien welke sectoren de meeste bijdrage leveren aan dit risico.

Financiële impact door transitierisico: vermijden van klimaat intensieve bedrijven

Naast fysieke klimaatrisico's ontstaan er ook **transitierisico's** door de manier waarop de maatschappij met klimaatrisico's omgaat. Op korte termijn moet het Fonds een energietransitie doormaken, wat het risico van zogenoemde **stranded assets** met zich meebrengt.

Onderstaande figuur toont de bijdrage per sector aan de totale potentiële negatieve financiële impact van transitierisico's de portefeuille.

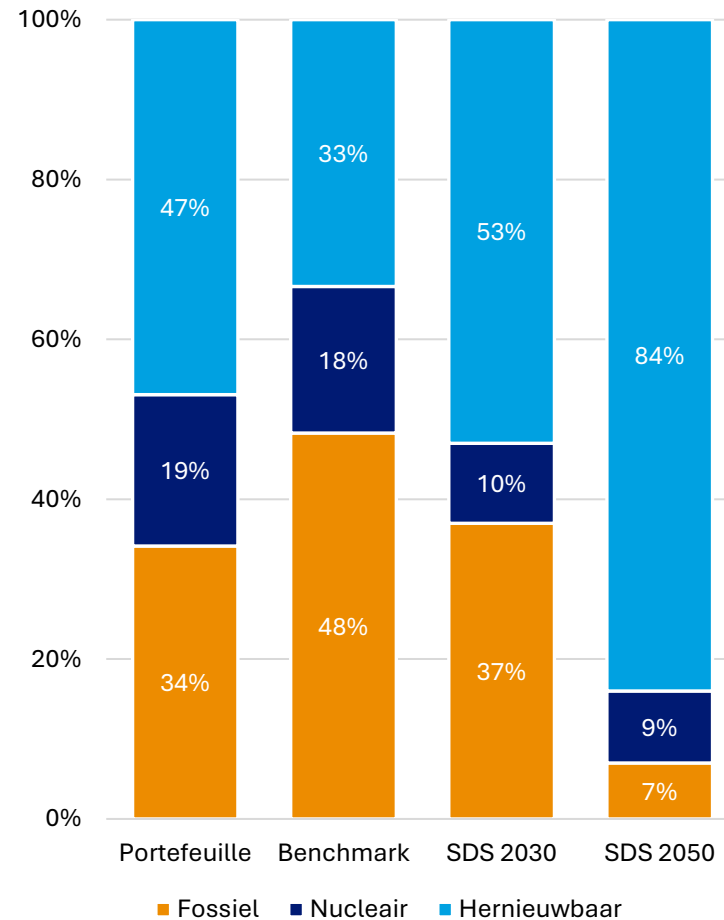

De financiële impact door transitierisico's binnen de beursgenoteerde portefeuille kan ongeveer € 74 miljoen bedragen. Dit is ongeveer 2% is van de beursgenoteerde beleggingen.

Brandstoffen die de meest negatieve invloed hebben op het klimaat, zoals kolen, zouden als eerste een stranded asset kunnen worden. Voor een emissievrije toekomst is het essentieel dat het Fonds de huidige energiemix vervangen door hernieuwbare energiebronnen. Nutsbedrijven die nog steeds vertrouwen op fossiele brandstoffen lopen, zonder een vervangingsplan te hebben, het risico op stranded assets.

In de figuur hiernaast wordt een inschatting weergegeven van de energiebronnen die nu vertegenwoordigd zijn in de portefeuille en in de brede marktbenchmark, en hoe de portefeuille eruit zou moeten zien in 2030 en 2050 om in lijn te komen met het energietransitie-pad dat beschreven is in het Sustainable Development Scenario (SDS) van het International Energy Agency (IEA).

Uit de grafiek blijkt dat PF PostNL al minder in fossiele energiebronnen is belegd. Om de klimaatdoelstellingen te realiseren zal het aandeel van hernieuwbare energiebronnen de komende jaren verder moeten groeien. Het Fonds spant zich in om met haar beleggingsportefeuille hier een bijdrage aan te leveren.

1 | Kernpunten & vooruitblik

2 | Onze MVB overtuigingen & aanpak

3 | Sturen op broeikasgasreductie

4 | Sturen op duurzaamheidsthema's

5 | MVB-integratie & actief eigenaarschap

6 | Screening & uitsluitingen

7 | Definitieflijst

8 | Bijlagen

Orging

4 | STUREN OP DUURZAAMHEIDSTHEMA'S

Sturen op duurzaamheidsthema's

Het Fonds richt zich op beleggingen die een positieve bijdrage leveren aan de duurzaamheidsthema's Gezondheid & welzijn en Klimaat. Voor beleggingen op de beurs kijkt het Fonds vooral naar de positieve en negatieve bijdrage van de beleggingen op de SDG's 3 (Goede gezondheid & welzijn) en 13 (Klimaatactie). Voor de alternatieve beleggingen zoals Hypotheken, Niet-genoteerd vastgoed, Landbouwgrond en Onderhandse leningen zijn dezelfde thema's van belang maar kijkt het Fonds naar andere indicatoren omdat er vaak geen data gelinkt aan de SDG's beschikbaar of van toepassing is.

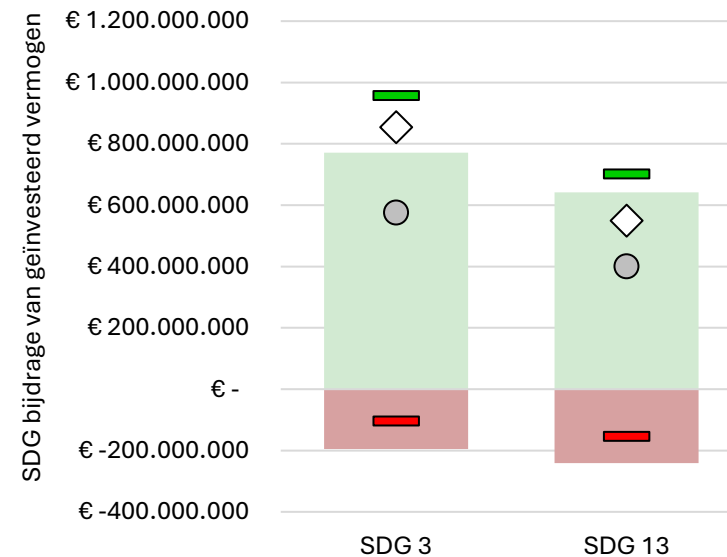
SDG bijdrage van de beursgenoteerde portefeuille

In de beursgenoteerde portefeuille worden alle beleggingen in aandelen, bedrijfsobligaties en vastgoed beoordeeld op hun **SDG-bijdrage**. De grafiek aan de rechterkant laat zien welke positieve en negatieve bijdrage de beursgenoteerde portefeuille van het Fonds heeft op de focus SDG's in 2023.

In het totaal heeft de beursgenoteerde portefeuille een netto bijdrage op de focus SDG's van het Fonds geleverd van €1,4 miljard.

Hoewel de beleggingen van het Fonds netto een positieve bijdrage leveren aan de focus SDG's, benadrukt de hoeveelheid negatieve bijdrage het belang van verdere verduurzaming binnen de portefeuille van PF PostNL. Dit wil het Fonds komende jaren met name realiseren met beleggingen die specifiek zijn toegespitst op

positieve impact op een van de duurzaamheidsthema's van het Fonds.

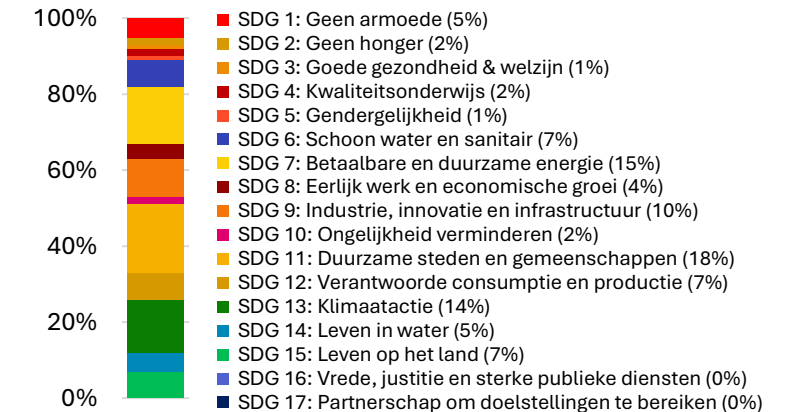
■ Negatief Benchmark ■ Positief Benchmark
○ Netto Benchmark ◇ Netto bijdrage PF PostNL
— Negatieve bijdrage PF PostNL — Positieve bijdrage PF PostNL

Groene staatsobligaties voor een positieve bijdrage aan het klimaat

Een behoorlijk deel van de beleggingsportefeuille van het Fonds is belegd in staatsobligaties van stabiele landen zoals Nederland, Duitsland en Frankrijk. Het geldt dat deze landen ophaalt met deze staatsobligaties kan in principe voor alle doeleinden worden gebruikt. Echter, in het geval van een **groene obligatie**, mag de opbrengst van de obligatie uitsluitend worden gebruikt om specifieke duurzame milieuprojecten te financieren. Op dezelfde wijze zijn er ook **sociale** en **duurzame obligaties**.

Het Fonds belegt in dergelijke staatsobligaties. Per eind 2023 was circa 25% (€288 miljoen) van alle staatsobligaties in de portefeuille een groene, sociale of duurzame obligatie. Onderstaande grafiek toont aan op welke SDG's deze staatsobligaties een positieve bijdrage leveren.

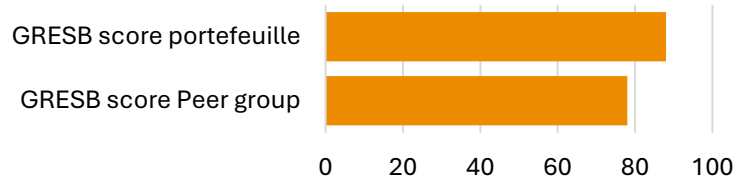

Verduurzamen van vastgoed

De vastgoedsector is de afgelopen jaren steeds meer gericht op duurzaamheid. Gebouwen worden energie-efficiënter gemaakt met slimme technologieën en er is aandacht voor CO₂-reductie. Duurzame energiebronnen worden geïntegreerd in gebouwen. Deze ontwikkelingen dragen bij aan een milieuvriendelijkere en toekomstbestendige vastgoedsector, met economische voordelen voor eigenaren en gebruikers.

Naast klimaatgerelateerde aspecten richt de vastgoedsector zich steeds meer op sociale aspecten van MVB. Er is aandacht voor het creëren van inclusieve gemeenschappen, betaalbaar wonen, toegankelijkheid voor mensen met een beperking en het stimuleren van lokale werkgelegenheid. Dit draagt bij aan een sociaal verantwoorde en gezonde samenleving.

Bij het selecteren van vastgoedfondsen houdt het Fonds rekening met deze duurzaamheidsaspecten. Het Fonds richt zich met name op duurzaamheidsscores zoals de Global Real Estate Sustainability Benchmark (**GRESB**).

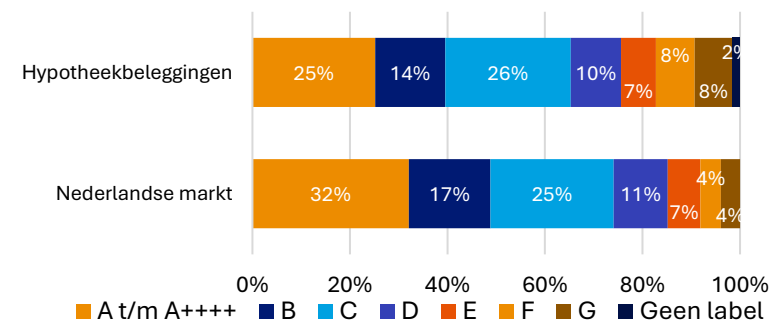
Gemiddeld hebben de niet-genoteerde vastgoedbeleggingen in de portefeuille van het Fonds een GRESB score van 88. Dit is hoger dan vergelijkbare vastgoedfondsen (78).

Focus op klimaat binnen hypotheke

Het Fonds belegt ook in Nederlandse hypotheekfondsen. Het Fonds vindt het belangrijk om ook via deze beleggingen een positieve bijdrage te leveren aan het klimaat. Dit kan bijvoorbeeld door het aanbieden van **duurzaamheidsdepots**. Het Fonds let erop dat deze depots actief worden aangeboden. Ook is het wenselijk als hypotheekbeheerders tools aanbieden aan hun klanten om hen te helpen bij het verduurzamen van hun huis, zoals kosten-baten analyses voor duurzame investeringen en hulp bij het vinden van geschikte aannemers en installateurs.

Een belangrijke metriek waarop de duurzaamheid van een hypotheekbeheerder wordt gemeten is het energielabel van de woningen waaraan de hypotheke zijn gekoppeld. Onderstaande grafiek toont de energielabelverhouding van de portefeuille ten opzichte van de brede Nederlandse markt. Hieruit valt te concluderen dat de hypotheekbeleggingen van het Fonds minder duurzaam zijn vergeleken met de Nederlandse markt. Op dit moment spreekt het Fonds via de fiduciair vermogensbeheerder veel met de externe hypotheekbeheerders over wat zij kunnen doen op het gebied van duurzaamheid. Met name het verstrekken van verduurzamingsleningen staat hierbij hoog op de agenda. Hier worden geleidelijk verdere stappen in gezet.

Energielabelverhouding portefeuille vs. de Nederlandse markt

Duurzaamheid binnen directe leningen

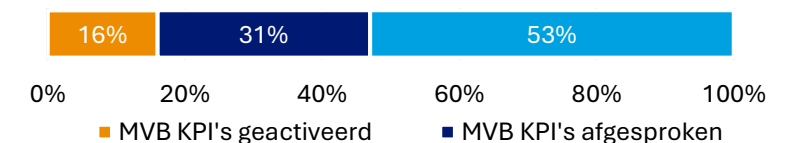
Het Fonds belegt in directe onderhandse leningen (**Direct Lending**) met behulp van gespecialiseerde vermogensbeheerders.

Binnen de categorie spelen duurzaamheidsaspecten een belangrijke rol. De Direct Lending beheerder onderzoekt of een aanvraag voor een lening mogelijk afgewezen moet worden vanwege duurzaamheidsrisico's, of dat de positieve bijdrage op een van de duurzaamheidsthema's van het Fonds juist een extra reden is om de lening aan te gaan.

Als onderdeel van de leenvoorwaarden worden steeds vaker concrete afspraken over duurzaamheidsdoelstellingen gemaakt. Deze zijn ontworpen om bedrijven te stimuleren om hun duurzaamheidsprestaties te verbeteren op vooraf vastgestelde doelstellingen.

Om bedrijven te stimuleren deze doelstellingen te halen, bieden Direct Lending beheerders hun kredietnemers financiële prikkels in de vorm van een korting op de rentelast. Als een portefeuillebedrijf voldoet aan de afgesproken duurzaamheidsdoelstellingen, kan de te betalen rente bijvoorbeeld met 0,05% of 0,10% dalen.

Inmiddels heeft 47% van de uitstaande onderhandse leningen een dergelijke duurzaamheidsdoelstelling en heeft 16% hiervan deze doelstelling inmiddels behaald, waarmee een renteverlaging is gerealiseerd. Het Fonds is in gesprek met de Direct Lending managers om verdere verduurzaming door te voeren zoals verdere focus op leningen die specifiek bijdragen aan de duurzaamheidsthema's van PF PostNL.

Meetbaar positieve impact door beleggingen in duurzame landbouw

Het Fonds belegt sinds een aantal jaar in landbouwgrond. Dit doet het onder andere via het Kempen SDG Farmland fonds, dat wereldwijd belegt in verscheidene landbouwpercelen en -projecten met zowel permanente als jaarlijkse gewassen.

Om er zeker van te zijn dat de investeringen voor de juiste (duurzame) doeleinden worden gebruikt is een afgevaardigde van het Fonds lid van de adviescommissie van het Kempen SDG Farmland fonds. Binnen de adviescommissie vindt afstemming en verantwoording plaats over de wijze waarop het fonds belegt en over de **RWI-indicatoren** en doelstellingen die worden gebruikt om voortgang te monitoren.

In 2022 verzamelde het Farmland fonds data om een basislijn vast te stellen voor verschillende landen en gewassen. Op basis hiervan is een uniek raamwerk opgezet, in lijn met de duurzaamheidsprincipes van **Leading Harvest** en met ondersteuning op de SDG's. Onderdeel van dit raamwerk zijn KPI's die zijn vastgesteld om jaarlijks de voortgang van de duurzaamheidsdoelen te monitoren. In 2023 werden de regio's toegevoegd waar het fonds actief is.

De resultaten van 2023 lieten een positieve impact zien op acht duurzaamheidsthema's. Alle boerderijen hadden een vijfjarig duurzaamheidsplan en een bodemgezondheidsplan. Er werd grootschalig gebruik gemaakt van **covergewassen** en minimale grondbewerking. Metingen van waterverbruik en gebruik van chemische voedingsstoffen en pesticiden zijn uitgevoerd met als doel deze te verminderen.

CO₂e uitstoot is berekend en het fonds streeft naar een vermindering van meer dan 20% in vijf jaar. Compostering werd ingezet om afval te verminderen en de bodem te verrijken. Daarnaast zijn er inspanningen geleverd om de biodiversiteit op boerderijen te vergroten en nauwe relaties met boeren te bevorderen, met als doel duurzame praktijken te stimuleren.

In de figuur hiernaast staan enkele resultaten weergegeven binnen de acht duurzaamheidsthema's waar het Kempen SDG Farmland fonds zich op focust.

1 | Kernpunten & vooruitblik

2 | Onze MVB overtuigingen & aanpak

3 | Sturen op broeikasgasreductie

4 | Sturen op duurzaamheidsthema's

5 | MVB-integratie & actief eigenaarschap

6 | Screening & overtuigingen

7 | Definitielijst

8 | Bijlagen

5 | MVB-INTEGRATIE & ACTIEF EIGENAARSCHAP

MVB-integratie & actief eigenaarschap voor een duurzame basis

Met Best-in-class beleggen de duurzame bedrijven selecteren

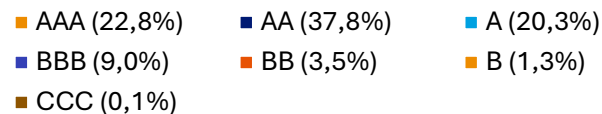
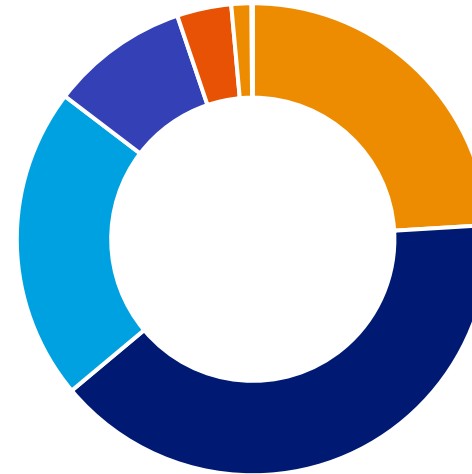
Waar mogelijk hanteert het Fonds een 'best-in-class' aanpak. Hiermee streeft het Fonds alleen te beleggen in ondernemingen die goed scoren op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen. **Goed ondernemingsbestuur** is daarvan een belangrijk onderdeel.

38% van de fonds-/mandaatbeheerders waarin het Fonds is belegd hanteert een Best-in-Class beleid. Voor de komende jaren zet het Fonds zich in om dit percentage stap voor stap te verhogen.

De selectie van ondernemingen die goed scoren op MVB-gebied wordt bepaald op basis van 'ESG-ratings'.

De ESG-rating is een belangrijke indicator bij de keuze met welke bedrijven een gesprek wordt gevoerd om te werken aan hun duurzaamheid. Aan de hand van het Best-in-Class beleid worden bedrijven met een rating lager dan "B" uit de portefeuille verwijderd.

De volgende diagram toont dat er van de beleggingen met een ESG-rating nagenoeg geen beleggingen zijn in bedrijven met de laagste rating (CCC) en 1,3% bedrijven met een B-rating.

In gesprek met bedrijven voor een duurzamere wereld

PF PostNL gaat de dialoog aan met bedrijven om aan te geven wat het Fonds belangrijk vindt. Het Fonds wil op deze manier bedrijven aansporen om positieve veranderingen te realiseren. Deze gesprekken worden ook wel **engagement** genoemd.

De engagement-activiteiten worden niet uitgevoerd door het Fonds zelf maar uitbesteed aan de extern vermogensbeheerders en de **fiduciare vermogensbeheerder**. Daarnaast zoekt het Fonds

samenwerking op met andere partijen. De dialoog wordt op drie verschillende lagen gevoerd:

1. engagement via de fiduciair vermogensbeheerder van het Fonds;
2. engagement via de beheerders van de beleggingsfondsen en -mandaten waarin het Fonds belegt; en
3. engagement door aansluiting bij engagement-initiatieven (bijv. **Climate Action 100+**).

1. Engagement door de fiduciair vermogensbeheerder

Het **fiduciare vermogensbeheer** van het Fonds is uitbesteed aan Van Lanschot Kempen. Naast algemeen vermogensbeheer ondersteunen zij het Fonds ook in het integreren van duurzaam beleggen, waar engagement deel van uitmaakt.

In 2023 is de fiduciair vermogensbeheerder van PF PostNL in gesprek gegaan met de belegde vermogensbeheerders, en heel gericht met een aantal bedrijven in de beleggingsportefeuille. In samenwerking met andere beleggers zijn zij in het totaal met 131 bedrijven een dialoog aangegaan. Niet al deze bedrijven zitten nu in de portefeuille van PF PostNL.

Bijlage II toont een overzicht van de engagements die zijn uitgevoerd door de fiduciair vermogensbeheerder namens het Fonds, per onderwerp (Ecologie, Sociaal, Governance).

2. Engagement door beleggingsfondsen en -mandaten

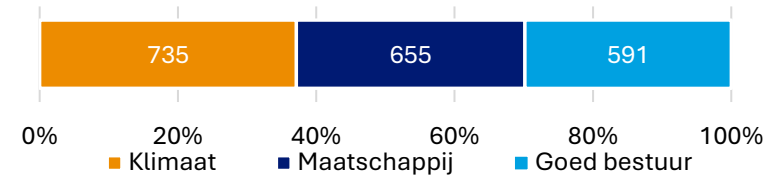
De fiduciaire vermogensbeheerder heeft namens het Fonds gesprekken gevoerd met de externe vermogensbeheerders die het

pensioenvermogen beheren. Doel van de gesprekken was om te beoordelen of het MVB-beleid dat zij voeren in lijn is met het MVB-beleid van het Fonds.

Circa 80% van de externe vermogensbeheerders in de portefeuille (excl. niet-genoteerde alternatieve beleggingen) van het Fonds voert engagement uit op de bedrijven waarin wordt belegd. Bijlage II toont een overzicht van de engagements die zijn uitgevoerd door de extern vermogensbeheerders.

In 2023 hebben er circa 2000 engagements plaatsgevonden door de externe vermogensbeheerders². De volgende figuur laat zien op welke ESG onderwerpen deze engagement zijn gevoerd.

3. Gezamenlijk het gesprek aangaan met ondernemingen

Het Fonds is via de fiduciair vermogensbeheerder aangesloten bij Climate Action 100+. Via dit samenwerkingsverband gaat een grote groep vermogensbeheerders en eigenaren, waaronder pensioenfondsen, de dialoog aan met bedrijven in CO₂-intensieve sectoren. Het gaat om 166 bedrijven die verantwoordelijk zijn voor 80% van de wereldwijde industriële emissie.

Het doel is om de opwarming van de aarde te beheersen en de transitie te maken naar een klimaatneutrale economie. Het Climate Action 100+ wil het bestuurlijk raamwerk van bedrijven verbeteren, en de manier waarop zij over klimaat(plannen) rapporteren.

Het Fonds is via de fiduciair vermogensbeheerder ook aangesloten bij Nature Action 100. Dit is een wereldwijd engagementinitiatief dat zich richt op het stimuleren van ambitie en actie bij bedrijven om natuur- en biodiversiteitsverlies om te keren. Investeerdere die deelnemen aan het initiatief gaan in gesprek met bedrijven in sectoren die als hierbij belangrijk worden beschouwd.

Tetra Tech's streven naar biodiversiteit en waterbeheer

Tetra Tech is een groot internationaal advies- en ingenieursbedrijf dat gespecialiseerd is in duurzame consultancy- en bouwprojecten.

Namens het Fonds heeft de externe vermogensbeheerder Federated Hermes aan Tetra Tech gevraagd om meer gedetailleerde informatie over de strategie en doelstellingen op het gebied van biodiversiteit en waterbeheer. Het bestuur bleek zich al actief bezig te houden met de integratie van duurzaamheid in het beleid en bedrijfsactiviteiten, maar dit kwam onvoldoende terug in de rapporten van het bedrijf.

Circa 85% van de bestaande projecten is gerelateerd aan duurzame infrastructuur en hernieuwbare energie. Tetra Tech heeft tijdens de engagement aangegeven dat het bouwers en ontwikkelaars actief probeert te overtuigen van het nut van duurzame werkmethodes.

Bron: Beleggingsfonds Federated Hermes EOS, 2023

² Dit betreft de engagementactiviteiten van alle extern aandelenvermogensbeheerders met uitzondering op AegonAM.

Zorgen over veiligheidsnormen – in gesprek met Vinci

Het Fonds vindt de veiligheid van medewerkers van groot belang.

In 2022 ontvingen de leidinggevenden van Vinci, een Frans bouwbedrijf, een groot gedeelte van de variabele beloning die gekoppeld was aan sociale doelen, hoewel er sprake was van vier sterfgevallen op de werkvloer.

De uitbetaling van de variabele beloning, ondanks de bevestigde sterfgevallen, zorgt voor aanzienlijke zorgen voor de toekomst. Van Lanschot Kempen is daarom namens het Fonds de dialoog gestart met Vinci. Het Fonds streeft ernaar dat Vinci een nul-norm voor sterfgevallen op de werkvloer invoert als onderdeel van de variabele beloning.

Bron: Beleggingsfonds M&G, engagement uitgevoerd door Van Lanschot Kempen, 2023

Een Duurzame Toekomst in de Chemische Industrie

Met LyondellBasell, een Nederlands chemisch bedrijf, worden al sinds 2017 actief gesprekken gevoerd om de impact van de bedrijfsactiviteiten op het milieu te verminderen.

Deze inspanningen hebben geleid tot positieve resultaten, zoals het publiceren van het eerste TCFD (*Task Force on Climate-related Financial Disclosures*)-rapport in 2019, het openbaar maken van de scope 3-emissies in 2021 en het vaststellen van een concrete doelstelling met betrekking tot de scope 3-emissies tegen het einde van 2022.

In 2023 zijn verdere gesprekken gevoerd om duurzaamheidsrisico's binnen het bedrijf aan te pakken, waarbij analyses zijn uitgevoerd om klimaatrisico's en fysieke transitierisico's nauwkeurig te identificeren. Hoewel de aanpak nog in ontwikkeling is, is LyondellBasell vastbesloten om de potentiële financiële impact van deze risico's verder te kwantificeren.

Bron: Beleggingsfonds Northern Trust, 2023

Invloed uitoefenen door te stemmen

Het Fonds wil ondernemingen aanzetten tot een duurzamer beleid door middel van stemmen op aandeelhoudersvergaderingen. Hoog op de agenda staan belangrijke onderwerpen zoals een rechtvaardig beloningsbeleid, het bevorderen van goede arbeidsomstandigheden en het respecteren van mensenrechten.

PF PostNL stemde via de extern vermogensbeheerders in 18% van de stemmingen tegen de voorstellen van het management. Dat kon verschillende redenen hebben. Deze stemmingen betreffen vaak zaken als overnamebeschermingen, reorganisaties, vergoedingen van het management en aandelenuitgiften maar kunnen ook over MVB-onderwerpen gaan. Het Fonds heeft bijvoorbeeld tegen het bestuur van Alphabet gestemd (zie het voorbeeld).

Het Fonds stemde relatief vaak tegen voorstellen van andere aandeelhouders, vooral als deze voorstellen een negatieve impact zouden hebben op de duurzaamheidsthema's van het Fonds.

De tabel in bijlage III toont een gedetailleerd overzicht van het stemgedrag per beleggingsfonds en -mandaat.

Stemmen tegen het management van Alphabet voor meer transparantie over hun lobbyactiviteiten en klimaatdoelen

Alphabet, het moederbedrijf van Google, is een multinational die wereldwijd bekend staat om zijn technologie- en internetgerelateerde diensten. In 2023 vond er een belangrijke stemming plaats over het publiceren van een rapport over een raamwerk waarmee het bedrijf zijn lobbyactiviteiten afstemt op klimaatdoelen. Hoewel het management tegenstemde, heeft het Fonds als aandeelhouder vóór gestemd.

Een dergelijk rapport zorgt voor een betere transparantie van het bedrijf om afwijkingen tussen Alphabet's klimaatdoelen en hun lobbyactiviteiten aan te kunnen pakken. Daarnaast kan het Alphabet met dit rapport ook aangeven hoe het bedrijf eventuele geïdentificeerde risico's beheerst. Door het publiceren van een dergelijk rapport laat Alphabet zien dat het zich inzet voor transparantie en verantwoordingsplicht, wat het vertrouwen van het Fonds als aandeelhouder vergroot. Daarnaast geeft het ook een goed inzicht in de manier waarop het bedrijf omgaat met lobbyactiviteiten en de impact daarvan op de klimaatdoelen.

Bron: Beleggingsfonds Northern Trust, 2023

1 | Kernpunten & vooruitblik

2 | Onze MVB overtuigingen & aanpak

3 | Sturen op broeikasgasreductie

4 | Sturen op duurzaamheidsthema's

5 | MVB-integratie & actief eigenaarschap

6 | Screening & uitsluitingen

7 | Definitielijst

8 | Bijlagen

6 | SCREENING & UITSLUITINGEN

Screening & uitsluitingen om nadelige effecten van beleggen te voorkomen

Wettelijke uitsluitingen van landen en/of bedrijven

Het Fonds wil niet beleggen in bedrijven of landen waarvoor een wettelijk besluit tot een handelsembargo door de Europese Unie (EU Sanctielijst) of de Verenigde Naties (VN Veiligheidsraad Sanctielijst) is afgegeven.

Ook wil het Fonds niet beleggen in ondernemingen die betrokken zijn bij de productie, toelevering, distributie of verkoop van **controversiële wapens**. Alleen als er binnen beleggingsfondsen voor een heel klein deel belegd wordt in deze wapens is dit wettelijk gezien geoorloofd. Het Fonds heeft geen beleggingen in ondernemingen die in verband worden gebracht met controversiële wapens.

Uitsluiten van landen vanuit MVB-overtuigingen

Hoewel sommige landen niet op een sanctielijst staan en het mogelijk is om erin te beleggen, kan het Fonds er toch voor kiezen om dit vanuit duurzaamheidsredenen niet te doen.

Het Fonds heeft een **landenbeleid** opgesteld om te bepalen waarin wel en niet kan worden belegd. Dit beleid houdt rekening met ESG-factoren die bepalen of een land als belegbaar wordt beschouwd. Als een land door het landenbeleid als niet-belegbaar wordt geclassificeerd, wenst het Fonds hier niet in te beleggen. Dit betekent dat het Fonds binnen die landen niet belegt in staatsobligaties of staatsgerelateerde bedrijven. Bedrijven die niet

staatsgerelateerd zijn kunnen echter nog steeds worden opgenomen in de beleggingsportefeuille.

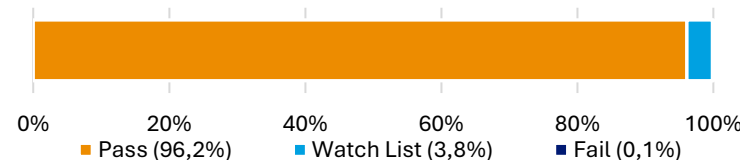
Het landenbeleid zorgt ervoor dat er naast de 22 landen die worden uitgesloten vanuit wettelijke uitsluitingen, er nog 47 landen zijn die additioneel worden uitgesloten vanwege duurzaamheidsredenen.

Screenen van bedrijven die maatschappelijke normen ernstig overschrijden

Het Fonds wil niet beleggen in bedrijven die ernstige negatieve impact veroorzaken op de maatschappij. Als een bedrijf dit toch doet, kiest het Fonds ervoor om het bedrijf uit te sluiten. Om dergelijke bedrijven te identificeren gebruikt het Fonds de UN Global Compact Principles (**UNGCP**) als maatstaf.

Ondernemingen die negatief scoren op de UNGCP moeten doorgaans kosten maken om schade te herstellen, onder andere door juridische claims. Het overschrijden van deze normen heeft naast maatschappelijke en reputationele gevolgen dus vaak ook financiële gevolgen.

In onderstaande figuur is te zien dat per eind 2023 voor 0,1% van de totale portefeuille is belegd in ondernemingen met schendingen van de UN Global Compact Principles.

De betreffende bedrijven met een Fail status komen in aanmerking voor engagement. Bij onsuccesvolle engagement komen deze bedrijven in aanmerking voor uitsluiting.

Uitsluiten van bedrijven om negatieve effecten op de duurzaamheidsthema's te voorkomen

Het Fonds heeft als doel om de negatieve impact van haar beleggingen op het milieu en de maatschappij te vermijden en het risico op waardevermindering te voorkomen. Daarom is er een inventarisatie gemaakt van de belangrijkste (potentiële) negatieve effecten met betrekking tot de duurzaamheidsthema's Goede gezondheid & welzijn en Klimaat. Een voorbeeld van zo'n negatief effect is tabaksconsumptie.

Roken brengt ernstige schade toe aan de gezondheid en daarom heeft het Fonds besloten niet te willen beleggen in bedrijven die betrokken zijn bij de productie, toelevering, distributie en/of verkoop van tabak en tabak gerelateerde producten. Het Fonds heeft geen beleggingen in ondernemingen die inkomsten halen uit tabak.

Ook bedrijven die actief zijn in het mijnen van kolen of energie opwekken uit kolen sluit het Fonds uit, vanwege de negatieve impact op het klimaat. De uiteindelijke lijst met landen en bedrijven waar het Fonds niet in wenst te beleggen, oftewel de **uitsluitingslijst**, is gepubliceerd op de **website** van het Fonds.

1 | Kernpunten & vooruitblik

2 | Onze MVB overtuigingen & aanpak

3 | Sturen op broeikasgasreductie

4 | Sturen op duurzaamheidsthema's

5 | MVB-integratie & actief eigenaarschap

6 | Screening & uitsluitingen

7 | Definitielijst

8 | Bijlagen

7 | DEFINITIELIJST

Definitielijst

Akkoord van Parijs

Een in december 2015 ondertekende internationale overeenkomst met als doel klimaatverandering tegen te gaan en de investering in een duurzame koolstofarme toekomst te versnellen. De centrale doelstelling is om de wereldwijde stijging van de temperatuur ruim onder 2 graden Celsius ten opzichte van het pre-industriële niveau te houden en om een inspanning te leveren die temperatuurstijging te beperken tot niet meer dan 1,5 graden.

Beleggingscyclus

Het proces waarbij het Fonds zijn beleggingsstrategie bepaalt en uitvoert om rendement te genereren en aan toekomstige pensioenverplichtingen te voldoen. Dit omvat verschillende fasen, waaronder het vaststellen van doelstellingen, het selecteren van beleggingen, het monitoren van de prestaties en het periodiek herzien van de strategie.

Best-in-class

Best-in-class beleggen is een aanpak waarbij wordt gestreefd naar het selecteren van de best presterende bedrijven binnen een bepaalde sector of industrie. Bij MVB is het doel om te investeren in bedrijven die goed scoren op het gebied van duurzaamheid, maatschappelijke impact en een goed ondernemingsbestuur. De selectie van ondernemingen die goed scoren op MVB-gebied wordt bepaald op basis van 'ESG-ratings'.

Class actions

Collectieve rechtszaken of massaschadeclaims die kunnen worden aangespannen als er duidelijke aanwijzingen zijn van (non-) financiële schade door wanbestuur.

Climate Action 100+

Climate Action 100+ is een wereldwijde coalitie van meer dan 500 institutionele beleggers die druk uitoefent op grote vervuilende bedrijven om ambitieuze klimaatdoelstellingen te stellen en actie te ondernemen om klimaatverandering tegen te gaan.

Climate Transition Benchmark

De Climate Transition Benchmark (CTB) is een maatstaf die kan worden gebruikt om de prestaties van beleggingsportefeuilles te beoordelen op hun naleving van de doelstellingen van het Klimaatakkoord van Parijs.

De CTB hanteert een methodologie die is gebaseerd op de emissiereductiedoelstellingen van het Klimaatakkoord van Parijs. Het startpunt van het CTB-emissiereductietraject wordt bepaald aan de hand van de assetallocatie van de beursgenoteerde beleggingsportefeuille per ultimo 2019. In het eerste jaar (2020) kenmerkt de PAB zich door een reductie van 30%. Vervolgens kent het traject een verdere emissiereductie van 7% per jaar tot en met het jaar 2050.

CO₂e

Een eenheid voor de impact van een broeikasgas, aangegeven als de hoeveelheid CO₂ met een equivalent effect op de opwarming van de aarde. De hoeveelheid CO₂ wordt gewoonlijk uitgedrukt in ton. Een ton is equivalent aan 1000 kg.

CO₂-intensiteit

Dit is een maatstaf die aangeeft hoeveel CO₂-uitstoot er plaatsvindt per eenheid van productie, activiteit of economische waarde. Het wordt vaak gebruikt om de milieuprestaties van

bedrijven of sectoren te meten en te vergelijken. Een hoge CO₂-intensiteit geeft aan dat er veel CO₂-uitstoot is in verhouding tot de hoeveelheid geproduceerde goederen of diensten, terwijl een lage CO₂-intensiteit betekent dat er relatief weinig CO₂-uitstoot plaatsvindt.

Controversiële wapens

Wapens met een onevenredig groot en nietsontziend effect op burgers, soms nog jaren nadat er aan een conflict een einde is gekomen, worden doorgaans aangemerkt als controversieel. In de meeste gevallen zijn dit antipersoonsmijnen, kernwapens, clusterwapens, biologische en chemische wapens, verarmd uranium en munitie van witte fosfor. De meeste wapens die als controversieel worden gezien vallen onder internationale verdragen zoals het verdrag inzake clustermunitie en het verdrag inzake het verbod op antipersoonsmijnen.

Covergewassen

Covergewassen zijn planten die worden geteeld om de bodem te bedekken en te beschermen. Ze worden meestal tussen hoofdgewassen geplant om verschillende voordelen te bieden. Covergewassen helpen bij het voorkomen van bodemerosie, het onderdrukken van onkruidgroei, het verbeteren van de bodemstructuur en het bevorderen van biodiversiteit. Ze kunnen ook voedingsstoffen uit de bodem opnemen en vasthouden, waardoor uitspoeling wordt verminderd. Enkele voorbeelden van veel voorkomende covergewassen zijn klaver, rogge, haver en boekweit.

De Nederlandsche Bank

DNB is de centrale bank van Nederland en bewaakt de financiële stabiliteit. Vanuit het MVB-perspectief stimuleert DNB duurzaam beleggen en moedigt het financiële instellingen aan om duurzaamheid te integreren in hun beleid.

Direct Lending

Direct Lending is een vorm van beleggen waarbij investeerders rechtstreeks leningen verstrekken aan bedrijven, zonder tussenkomst van een traditionele bank. In plaats van geld te lenen van een bank, kunnen bedrijven leningen aangaan bij individuele beleggers of fondsen. Dit biedt bedrijven meer flexibiliteit en toegang tot financiering, terwijl beleggers potentieel aantrekkelijke rendementen kunnen behalen.

Duurzaamheidsdepot

Een duurzaamheidsdepot bij hypotheek is een regeling waarmee consumenten extra geld kunnen lenen om hun woning duurzamer te maken. Met maximaal € 25.000 of 6% van de woningwaarde kunnen ze bijvoorbeeld isolatie, dubbel glas, HR-ketels, warmtepompen en zonnepanelen installeren. Het doel is om energieverbruik te verminderen en bij te dragen aan het klimaat.

Duurzame benchmarks

Duurzame benchmarks zijn indices die de prestaties van duurzame beleggingen meten. Ze bestaan uit financiële instrumenten van bedrijven die voldoen aan duurzaamheidscriteria. Beleggers gebruiken ze om duurzaamheid in hun beleggingen te integreren en te vergelijken met traditionele indices.

Duurzame obligaties

Duurzame obligaties (ook bekend als sustainable bonds) omvatten t.o.v. **groene obligaties** een breder scala aan duurzaamheidsdoelen. Naast milieuaspecten kunnen de

opbrengsten van duurzame obligaties ook worden gebruikt voor sociale projecten, zoals het bevorderen van sociale inclusie, het verbeteren van de toegang tot onderwijs en gezondheidszorg en het bevorderen van gendergelijkheid.

Engagement

Het streven om het gedrag van een onderneming te beïnvloeden waarin een fonds belegt met als doel de werkwijzen op het gebied van milieu, maatschappij en/of bestuur (ESG) te verbeteren. Zo kan er met de raad van bestuur een gesprek worden aangegaan over het verbeteren van de arbeidsomstandigheden bij de bewuste onderneming.

ESG

ESG is de Engelse afkorting voor factoren op het gebied van milieu, maatschappij en bestuur (environmental, social & governance). Aan de hand van die drie centrale factoren wordt doorgaans de duurzaamheid van de activiteiten van een onderneming of van een belegging beoordeeld.

ESG-ratings

De ESG-rating is een systematiek waarbij een dataleverancier (in dit geval MSCI ESG Research) bedrijven beoordeelt op hun MVB-beleid en uitvoering daarvan. Deze beoordeling levert een score ('rating') op. De score AAA is de hoogst mogelijke rating, CCC de laagst mogelijke rating.

Fiduciair vermogensbeheerder

Het fiduciair vermogensbeheer van het Fonds is uitbesteed aan Van Lanschot Kempen. Zij adviseren en integreren alle aspecten van vermogensbeheer zoals het opstellen van de beleggingsstrategie, samenstellen van de ideale beleggingsmix en het actief beheren of uitbesteden van portefeuilles.

GRESB

GRESB (Global Real Estate Sustainability Benchmark) is een onafhankelijke benchmark (referentie-index) die vastgoedfondsen en -portefeuilles wereldwijd beoordeelt en vergelijkt op hun duurzaamheidsprestaties. De benchmark geeft inzicht in hoe de vermogensbeheerder, of bijvoorbeeld de lokale beheerder van een winkelcentrum, omgaat met milieu-, sociale en bestuurlijke aspecten. Op basis van de GRESB-score kan er een goede vergelijking worden gemaakt tussen verschillende vastgoedbeleggingsfondsen. Hoe hoger de GRESB score, hoe duurzamer het fonds

Goed ondernemingsbestuur

Ook wel bekend als corporate governance, verwijst naar het geheel van regels, processen en structuren die worden gebruikt om een bedrijf effectief en verantwoord te leiden en te beheren. In de context van ESG verwijst het naar de manier waarop een bedrijf zijn bestuurlijke processen en structuren inzet om op een ethische, verantwoorde en duurzame manier te opereren. Dit omvat onder andere het waarborgen van transparantie en integriteit in besluitvorming, het beschermen van de belangen van alle belanghebbenden, het stimuleren van diversiteit en inclusie binnen de organisatie, en het aannemen van effectieve mechanismen om risico's te beheren en naleving van regelgeving te waarborgen.

Groene obligaties

Een groene obligatie is een financieel instrument dat wordt uitgegeven door bedrijven, overheden of andere organisaties om specifiek te worden gebruikt voor groene projecten.

De opbrengsten van een groene obligatie worden gebruikt om specifieke groene projecten te financieren, zoals hernieuwbare energieprojecten, energie-efficiëntie-initiatieven, waterbeheer en

klimaatadaptatieprojecten. Door te investeren in groene obligaties kunnen investeerders bijdragen aan een duurzamere toekomst.

IEA

Het Internationaal Energieagentschap (IEA) is een autonome organisatie die energiezekerheid bevordert en economische groei ondersteunt, terwijl het milieu- en klimaatdoelstellingen nastreeft door middel van gegevensanalyse, beleidsaanbevelingen en internationale samenwerking.

Landenbeleid

Het Fonds heeft een landenbeleid opgesteld om de betrokkenheid bij negatieve impact op ESG-factoren te beheersen. Dit beleid richt zich op het identificeren van dergelijke impact in landen door overheden en omvat de implementatie en monitoring ervan. Het landenbeleid is een aanvulling op de sanctielijst, die bestaat uit financiële instrumenten uitgegeven door landen waarvoor de EU of de VN een wettelijk besluit tot handelsembargo heeft afgegeven.

MVB

Maatschappelijk Verantwoord Beleggen. In dit document worden MVB, duurzaamheid en ESG afwisselend gebruikt, maar ze hebben dezelfde betekenis.

MVB-integratie

Onder de integratie van MVB wordt in het algemeen verstaan het meewegen van (risico)factoren op het gebied van milieu, maatschappij en bestuur in financiële analyses en de besluitvorming, naast de financiële risicofactoren, met als doel de reële waarde van een bepaalde belegging te beoordelen en de beleggingsresultaten te versterken. Het bewaken van en rapporteren over dergelijke risico's in een portefeuille kan eveneens tot die integratie behoren.

MVB KPI's

Dit zijn doelstelling zijn korte- (1-3 jaar), middellange- (3-5 jaar) en lange- (5-10) termijn doelen (Key Performance Indicators, KPI's) die aansluiten bij het MVB-beleid van het Fonds. Aan de hand van deze MVB KPI's wordt de progressie om de MVB-doelstellingen te behalen gemeten zodat indien nodig hierop kan worden bijgestuurd.

MVB-beleid

In dit document staat beschreven hoe om wordt gegaan met maatschappelijk verantwoord beleggen. Het beleidsdocument is te vinden in de volgende link: [MVB-beleid](#).

Net zero

Net zero is de benaming van een situatie waarin de uitstoot van wereldwijde broeikasgassen door menselijke activiteit in evenwicht is met de hoeveelheid die wordt verwijderd uit de atmosfeer. In zo'n emissieneutrale situatie is er nog altijd sprake van de uitstoot van CO₂, maar wordt er een gelijke hoeveelheid koolstof uit de atmosfeer gehaald als erin wordt gepompt. Het resultaat: nul toename van de netto-uitstoot. Dat kan worden gerealiseerd door enerzijds de emissies te verlagen en anderzijds emissies te compenseren door activiteiten als herbebossing of de opvang van CO₂.

Paris Aligned Benchmark

De Paris Aligned Benchmark (PAB) is een maatstaf die kan worden gebruikt om de prestaties van beleggingsportefeuilles te beoordelen op hun naleving van de doelstellingen van het Klimaatakkoord van Parijs.

De PAB hanteert een methodologie die is gebaseerd op de emissiereductiedoelstellingen van het Klimaatakkoord van Parijs. Het startpunt van het PAB-emissiereductietraject wordt bepaald

aan de hand van de assetallocatie van de beursgenoteerde beleggingsportefeuille per ultimo 2019. In het eerste jaar (2020) kenmerkt de PAB zich met een reductie van 50%. Vervolgens kent het traject een verdere emissiereductie van 7% per jaar tot en met het jaar 2050.

Platform Living Wage Financials

Platform Living Wage Financials is een samenwerkingsverband van financiële instellingen en stakeholders die streven naar een leefbaar loon in wereldwijde toeleveringsketens. Ze bevorderen transparantie en verantwoordelijkheid in de financiële sector om ervoor te zorgen dat werknemers een eerlijk loon ontvangen.

Risicobeheercyclus

De risicobeheercyclus omvat het identificeren van risico's, het bepalen van de risicobereidheid, het beoordelen van risico's, het nemen van risicomitigerende maatregelen en het monitoren en evalueren van risico's. Het Fonds identificeert daarmee ook duurzaamheidsrisico's door middel van kwantitatieve en kwalitatieve benaderingen, zoals portefeuille-screenings, scenario-analyses en dialogen met specialisten. Risicobereidheid wordt vastgesteld voor elk materieel duurzaamheidsrisico en het Fonds neemt maatregelen om de blootstelling aan risico's te verlagen en te beheren. Monitoring vindt plaats aan de hand van risico-indicatoren en rapportages, en periodieke evaluaties zorgen ervoor dat de risicomangementcyclus up-to-date blijft.

RWI

Real-World Impact indicatoren verwijzen naar de meetbare effecten die een investering heeft op de samenleving, het milieu en andere belangrijke aspecten van duurzaamheid. Het gaat daarmee verder dan alleen financieel rendement en richt zich op positieve veranderingen die worden gerealiseerd door investeringen. Real- op het verminderen van de CO₂-uitstoot, het bevorderen van

sociale gelijkheid, het ondersteunen van duurzame energieprojecten of het creëren van werkgelegenheid in achtergestelde gebieden.

SDS

Sustainable Development Scenario is een concept dat wordt gebruikt door internationale organisaties zoals het Internationaal Energieagentschap (IEA) om een duurzame toekomst op het gebied van energie en milieu te schetsen. Het is een scenario dat streeft naar het behalen van de doelstellingen van duurzame ontwikkeling, zoals vastgesteld door de Verenigde Naties.

In de SDS wordt rekening gehouden met verschillende aspecten, zoals het verminderen van de uitstoot van broeikasgassen, het bevorderen van energie-efficiëntie, het vergroten van het aandeel van hernieuwbare energiebronnen en het verbeteren van de toegang tot schone en betaalbare energie. Het doel is om een evenwicht te vinden tussen economische groei, sociale vooruitgang en milieubescherming.

SDG's

SDG's, oftewel Sustainable Development Goals, zijn 17 doelen die zijn opgesteld door de Verenigde Naties om wereldwijde uitdagingen aan te pakken. Deze doelen streven naar een duurzame toekomst voor iedereen, waarbij thema's zoals armoedebestrijding, gendergelijkheid, klimaatactie en goede gezondheid en welzijn centraal staan. Ze dienen als richtlijnen en stimuleren landen, organisaties en individuen om actie te ondernemen en bij te dragen aan een betere wereld voor huidige en toekomstige generaties.

SDG-maatwerkindices

Dit zijn duurzaamheidsindices specifiek gericht op SDG's. Een bijdrage aan SDG's is een van de duurzaamheidscriteria die is meegenomen in de opbouw van deze **duurzame benchmark**.

SDG-bijdrage

De SDG-bijdrage score geeft aan hoeveel positieve én/of negatieve invloed de activiteiten van een bedrijf hebben op specifieke SDG's. De score houdt ook rekening met hoe ondernemingen de negatieve effecten beperken en hoe zij gebruik maken van bestaande en nieuwe mogelijkheden om positief bij te dragen aan de SDG's.

Voor elk van de 17 SDG's wordt de impact van een bedrijf bepaald aan de hand van drie pijlers:

- de producten en diensten van het bedrijf;
- de bedrijfsvoering van het bedrijf;
- de betrokkenheid bij en de snelheid van reageren op controverses.

Op basis van deze drie pijlers wordt per bedrijf een score tussen -10 (sterk negatieve SDG bijdrage) tot +10 (sterk positieve SDG bijdrage) berekend.

Indien een bedrijf een +10 score heeft dan wordt 100% van de beleggingswaarde gerekend als positieve bijdrage op desbetreffende SDG. Indien de score -4 is dan wordt 40% van de beleggingswaarde gerekend als negatieve bijdrage op de desbetreffende SDG.

SFDR

De verordening met betrekking tot informatieverschaffing over duurzaamheid wordt in de wandelgangen meestal aangeduid via de Engelse afkorting SFDR (voor Sustainable Finance Disclosure Regulation). Met deze verordening wil de Europese Unie (EU)

duurzaamheid in de financiële sector stimuleren. Van financiële marktdelnemers, zoals vermogensbeheerders, beleggingsorganisaties, pensioenfondsen en verzekeraars, wordt verwacht dat ze informatie verschaffen over de gehanteerde duurzaamheidspraktijken en de ESG-factoren die bij het besluitvormingsproces voor beleggen in overweging zijn genomen. Het doel van de SFDR is om transparantie te verschaffen aan beleggers, onder andere door een classificatie in te voeren die van toepassing is op alle beleggingsproducten die binnen de EU worden verkocht, namelijk artikel 6-, 8- en 9-fondsen.

Sociale obligaties

obligaties die worden uitgegeven om financiering te verschaffen voor projecten met een sociaal doel. Deze obligaties worden uitgegeven door overheidsinstellingen, ontwikkelingsbanken, non-profitorganisaties en bedrijven die zich inzetten voor maatschappelijke doelen.

Stranded Assets

Stranded assets zijn bezittingen die hun waarde verliezen of niet meer winstgevend zijn vanwege veranderingen in de markt of regelgeving. Bijvoorbeeld, als we overstappen naar duurzame energiebronnen, kunnen fossiele brandstoffen of infrastructuur overbodig worden. Dit kan leiden tot financiële verliezen voor bedrijven en investeerders, omdat deze bezittingen niet meer nuttig of rendabel zijn.

Transitierisico

Verwijst naar de potentiële financiële en operationele risico's die bedrijven kunnen lopen tijdens de overgang naar een duurzamere economie. Dit risico ontstaat doordat er veranderingen kunnen optreden in wet- en regelgeving, marktvraag en technologie die invloed hebben op bedrijven die afhankelijk zijn van niet-duurzame praktijken. Bedrijven die niet tijdig kunnen aanpassen aan deze

veranderingen kunnen financiële verliezen, reputatieschade en marktaandeelverlies ervaren. Daarom is het belangrijk voor bedrijven om transitierisico's te identificeren en proactieve maatregelen te nemen om zich aan te passen aan een duurzame economie.

Uitsluitingslijst

De uitsluitingslijst is een lijst van bedrijven, landen of overheden waarin het Fonds ervoor kiest om er niet in te investeren vanwege ethische, sociale of milieuoverwegingen.

UNGCP

UNGCP staat voor United Nations Global Compact Principles, wat in het Nederlands het "Global Compact van de Verenigde Naties" betekent. Het is een initiatief van de Verenigde Naties dat tot doel heeft om bedrijven aan te moedigen en te ondersteunen bij het implementeren van universeel geaccepteerde duurzaamheidsprincipes en het bevorderen van verantwoord en ethisch ondernemerschap. Er wordt getoetst of een bedrijf betrokken is geweest bij een UNCP schending. Dit leidt tot een Pass, Fail of Watch List score. Een *Fail* betekent dat het bedrijf betrokken is bij controversiële zaken die op grote schaal schade veroorzaken. Een *Watch List* score wordt toegekend als het bedrijf betrokken is bij een controversiële zaak die (nog) niet direct als een schending van de Global Compact beoordeeld kan worden, bijvoorbeeld omdat een zaak nog onderwerp is van een gerechtelijke procedure.

1 | Kernpunten & vooruitblik

2 | Onze MVB overtuigingen & aanpak

3 | Sturen op broeikasgasreductie

4 | Sturen op duurzaamheidsthema's

5 | MVB-integratie & actief eigenaarschap

6 | Screening & uitsluitingen

7 | Definitielijst

8 | Bijlagen

8 | BIJLAGEN

Bijlagen

Bijlage I: Overzicht dialoog vermogensbeheerders

In onderstaande tabel is van alle vermogensbeheerders opgenomen welke MVB instrumenten zij inzetten. Alle partijen onderschrijven de UNGP en OESO richtlijnen en voeren MVB due diligences uit bij het selecteren van beleggingen. Of er stembeleid mogelijk is hangt met name af van het type belegging, omdat bij obligaties geen stemrecht geldt. Dialoog wordt altijd op de één of andere manier gevoerd.

Vermogensbeheerders	Beleggings-categorie	Onderschrijven van UNGP en OESO-richtlijnen	MVB-due diligence ³	Stemmen en dialoog	Bieden van herstel en verhaal	Actie bij onvoldoende voortgang van de dialoog
Aegon	Aandelen, Vastgoed, Nederlandse hypotheek	Ja, hebben zelf het IMVO-convenant voor verzekeraars ondertekend	Ja	Dialoog met bedrijven, hypotheeknemers, vastgoedmanagers	Ja	M.u.v. hypotheek: uitsluiting en verkoop positie
ASR	Nederlandse hypotheek	Ja	Ja	Dialoog met hypotheeknemers	Ja	N.v.t.
Cardano	LDI	Ja	Ja	Dialoog met tegenpartijen	Nvt	Uitsluiting en verkoop positie
Goldman Sachs	Bedrijfsobligaties	Ja	Ja	Dialoog	Ja	Uitsluiting en verkoop positie
Hermes	Aandelen	Ja	Ja	Allebei	Ja	Uitsluiting en verkoop positie
Legal & General	Bedrijfsobligaties	Ja	Ja	Dialoog	Ja	Uitsluiting en verkoop positie
M&G	Bedrijfsobligaties, Aandelen	Ja	Ja	Allebei	Ja	Uitsluiting en verkoop positie
Northern Trust	Aandelen	Ja	Ja	Allebei	Ja	Uitsluiting en verkoop positie
PGIM	Bedrijfsobligaties	Ja	Ja	Dialoog	Ja	Uitsluiting en verkoop positie
State Street	Staatsobligaties opkomende landen	Ja	Ja	Dialoog met obligatie uitgevers	Ja	Uitsluiting en verkoop positie
VLK	Onderhandse leningen, Farmland	Ja	ja	Allebei	Ja	Uitsluiting en verkoop positie

³ Bron: Van Lanschot Kempen, 2023. *In een due-diligenceonderzoek onderzoekt een beheerder de maatschappelijke aspecten van een beleggingsbeslissing, met speciale aandacht voor negatieve impacts.

Bijlage II: Engagements

Het totale aantal engagements bedroeg 153.⁴ Van dat totaal waren er 110 gericht op verandering; deze dialoog werd gevoerd door de portefeuillebeheerders en specialisten duurzaamheid en impactbeleggen. In de meeste gevallen betrof het milieukwesties (62) en bestuurskwesties (39).

Engagements door de fiduciair 2023

Bedrijven	Engagements		
	Bewustwording	Verandering	Totaal
Aantal bedrijven	41	103	131
Aantal engagements	43	110	153

Engagements door de fiduciair 2023 per thema

	Engagements voor bewustwording	Engagements voor verandering
Milieu	27	62
Maatschappij	3	9
Bestuur	13	39
Totaal	43	110

De 110 engagements gericht op verandering kunnen als volgt worden onderverdeeld naar thema.

Milieu (62)

- Verlaging van CO2-emissies
- Impact van producten en diensten op milieu
- Vermindering van afval
- Gebruik van natuurlijke hulpbronnen
- Integratie van klimaatparameters in beloning van bestuurders
- Biodiversiteit

Maatschappij (9)

- Leefbaar loon
- Fatsoenlijke werkomstandigheden
- Productverantwoordelijkheid
- Relaties met lokale gemeenschappen

Goed bestuur (42)

- Kwaliteit van management
- Beloning
- Aandeelhouderschap en rechten van aandeelhouders

⁴ Met een onderneming kan over meerdere thema's tegelijkertijd een dialoog worden gevoerd. Deze dialoog kan gericht zijn op zowel bewustwording als verandering. Dit kan tot enige overlapping leiden.

Bijlage III: Stemgedrag in 2023

Beleggingsfonds / -mandaat (aandelen wereldwijd)	Aantal	Percentage
Northern Trust World SDG Screened Low Carbon Index Fund		
Aantal agendapunten om op te stemmen	9692	100%
Aantal keer voor management gestemd	7930	82%
Aantal keer tegen management gestemd of onthouden van stemmen	1762	18%
BestSelect Federated Hermes Global Impact Opportunities Equity		
Aantal agendapunten om op te stemmen	528	100%
Aantal keer voor management gestemd	449	85%
Aantal keer tegen management gestemd of onthouden van stemmen	79	15%
BestSelect M&G Global Positive Impact Equity		
Aantal agendapunten om op te stemmen	476	100%
Aantal keer voor management gestemd	404	85%
Aantal keer tegen management gestemd of onthouden van stemmen	72	15%
AeAM MM Long Term Investment Fund		
Aantal agendapunten om op te stemmen	1439	100%
Aantal keer voor management gestemd	1207	84%
Aantal keer tegen management gestemd of onthouden van stemmen	232	16%

Beleggingsfonds / -mandaat (aandelen Europa)	Aantal	Percentage
Northern Trust Europe SDG Screened Low Carbon Index Fund		
Aantal agendapunten om op te stemmen	3680	100%
Aantal keer voor management gestemd	2934	80%
Aantal keer tegen management gestemd of onthouden van stemmen	746	20%

Beleggingsfonds / -mandaat (aandelen opkomende markten)	Aantal	Percentage
Northern Trust Emerging Markets SDG Scr. Low Carbon Index Fund		
Aantal agendapunten om op te stemmen	4851	100%
Aantal keer voor management gestemd	4002	82%
Aantal keer tegen management gestemd of onthouden van stemmen	849	18%

Beleggingsfonds / -mandaat (aandelen opkomende markten)	Aantal	Percentage
AeAM MM Emerging Markets Fund		
Aantal agendapunten om op te stemmen	1397	100%
Aantal keer voor management gestemd	1180	84%
Aantal keer tegen management gestemd of onthouden van stemmen	217	16%

Meer informatie over de uitvoering van het stembeleid en de dialoog die de vermogensbeheerders van het Fonds voeren

Northern Trust

<https://www.northerntrust.com/united-kingdom/what-we-do/investment-management/stewardship/proxy-voting-policies>

<https://www.northerntrust.com/europe/about-us/corporate-social-responsibility>

Op deze websites is het stembeleid gepubliceerd en is een kwartaalrapport en jaarverslag van de engagementmanager voor de beleggingsfondsen van Northern Trust, Hermes, te vinden.

Van Lanschot Kempen

<https://vds.issgovernance.com/vds/#/NzcyMA==/>

<https://www.vanlanschotkempen.com/nl/duurzaamheid>

Op deze website wordt het jaarverslag van de fiduciaire vermogensbeheerder gepubliceerd, inclusief inzicht in de dialoog met individuele ondernemingen (naast inzicht in de collectieve initiatieven).

AegonAM

<https://vds.issgovernance.com/vds/#/OTgyOQ==/>

<https://www.aegonam.com/en/responsible-investing/>

Op deze website wordt het maatschappelijk verantwoord beleggen rapport van AegonAM 2023 weergegeven.

Bijlage IV: Overzicht vermogensfondsen en -mandaten per eind 2023

Beleggingscategorie	Mandaat en vermogensbeheerder/ beleggingsinstelling	Omvang in EUR (x1000)	Percentage in portefeuille
Aandelen ontwikkeld Wereld	AegonAM MM Long Term Investment Fund	315.887	3,4%
	Northern Trust World SDG Low Carbon Index Fund	667.562	7,1%
	Best Select Hermes Global Impact Opportunities Equity Fund	245.062	2,6%
	Best Select M&G Global Positive impact Equity Fund	243.627	2,6%
Aandelen ontwikkeld Europa	Northern Trust Europe SDG Low Carbon Index Fund	491.075	5,3%
Aandelen opkomend Wereld	AegonAM MM Emerging Markets Fund	141.513	1,5%
	Northern Trust Emerging Markets SDG Low Carbon Index Fund	139.805	1,5%
Bedrijfsobligaties	L&G ESG Euro Corporate Bond Fund	627.760	6,7%
	M&G Sustainable Euro Credit Fund	628.360	6,7%
	GSAM European Corporates Green Bond Mandate	297.971	3,2%
Hoogrentende bedrijven	PGIM QIF Global High Yield ESG Fund	185.076	2,0%
	Kempen European Direct Lending Pool	533.518	5,7%
Hoogrentende landen	State Street ESG Emerging Markets Government Bond (Local Currency) Index Fund	187.302	2,0%
	State Street ESG Emerging Markets Government Bond (Hard Currency) Index Fund	191.076	2,0%
LDI-producten	Cardano Bonds en Swaps mandaat	1.480.832	15,6%
Niet-genoteerd vastgoed	AegonAM Discretionair OG Noord-Amerika Mandaat	121.043	2,1%
	AegonAM Discretionair OG Azië-Pacific Mandaat	25.554	0,3%
	AegonAM European Real Estate Fund	523.162	5,6%
Hypothecaire leningen	Aegon Dutch Mortgage Fund	1.035.674	11,8%
	Aegon Dutch Mortgage Fund II	67.102	0,8%
	ASR NHG Fonds	167.070	1,8%
	ASR Non-NHG Fonds	602.281	6,5%
Landbouwgronden	Bonnefield Canadian Farmland Fund	71.500	0,8%
	Craigmore Permanent Crop LP	35.895	0,4%
	Kempen SDG Farmland Fund	219.577	2,4%
	Warrakiri Farmland Fund	49.750	0,5%
Geldmarkt middelen	BlackRock ICS Euro Liquid Environmentally Aware Fund	20.514	0,2%

Bijlage V: Overzicht SDG bijdrage vermogensfondsen en -mandaten per eind 2023 per miljoen geïnvesteerd vermogen

Onderstaande tabel toont aan hoeveel miljoen van het door PF PostNL geïnvesteerd vermogen in desbetreffend vermogensfonds/-mandaat positieve of negatieve bijdrage levert op alle 17 de SDG's. Hoe dit wordt berekend staat beschreven in de definitielijst onder **SDG-bijdrage**. Dit betekent dat van het door PF PostNL geïnvesteerd vermogen in het NT World SDG Low Carbon fonds, €167,7 miljoen een positieve bijdrage levert aan SDG 3 (goede gezondheid & welzijn).

Beleggingsfonds/-mandaat	SDG 1	SDG 2	SDG 3	SDG 4	SDG 5	SDG 6	SDG 7	SDG 8	SDG 9	SDG 10	SDG 11	SDG 12	SDG 13	SDG 14	SDG 15	SDG 16	SDG 17
Aegon Global Multi Manager EM Fund	5,2	-2,3	12,9	-0,1	-4,0	4,6	-1,2	-15,0	27,4	25,6	7,1	-5,8	-6,1	0,5	-1,3	25,8	32,1
BestSelect Fed Hermes GI Imp Opp Eq P	14,8	0,0	64,1	0,6	17,6	0,4	6,3	-6,3	58,1	56,8	19,3	-6,1	31,8	5,4	-3,4	47,8	63,8
BestSelect M&G GI Positive Imp Eq CLP	18,9	2,1	67,0	0,9	20,8	-2,9	11,4	5,0	58,5	63,4	27,7	3,8	30,5	7,9	4,5	57,1	63,4
L&G ESG Euro Corp. Bond Fund - K EUR Acc	61,7	21,2	118,7	0,8	83,2	43,8	64,8	33,8	167,3	142,9	43,7	54,4	70,0	24,6	39,8	106,0	141,9
M&G Sustainable Euro Cred Inv DI EUR Acc	69,4	36,0	127,2	0,0	86,8	49,8	65,1	35,1	165,9	153,2	28,3	43,2	62,6	37,3	45,5	99,1	143,7
NT EM SDG Screened Low Carbon Ind FGR Fd	4,8	0,2	13,0	-0,3	-9,2	-0,5	-0,9	-17,0	28,3	21,0	11,0	-7,7	-5,9	2,5	-0,5	22,8	29,4
NT Europe SDG Low Carbon A NL Pens	50,5	10,1	151,6	4,3	83,2	66,1	69,8	73,8	168,1	148,8	21,7	67,6	148,1	35,7	32,2	133,5	159,0
NT World SDG Low Carbon A EUR	43,7	0,6	167,7	-9,4	63,5	20,0	51,4	-39,8	208,8	168,0	86,2	37,2	140,3	34,4	4,7	164,0	179,0
PGIM QIF Global High Yield ESG Fund Acc	2,6	-0,1	9,7	1,5	0,4	-5,4	-13,8	-18,3	22,2	19,2	12,8	-9,2	-9,7	0,1	-3,2	23,0	21,9

Bijlage VI: Toelichting klimaatdata

Klimaatdata wordt verzameld voor de categorieën aandelen, (investment grade en hoogrentende) bedrijfsobligaties en beursgenoteerd vastgoed, via de dataprovider ISS ESG. Het proces is op hoofdlijnen als volgt:

- Klimaatdata van ondernemingen worden verzameld uit de jaarverslagen en andere publieke bronnen. In dit rapport wordt gebruik gemaakt van de jaarverslagen per eind 2022 Wereldwijd rapporteren ongeveer 3000 grote ondernemingen over hun emissie.
- Alle data worden gecontroleerd op betrouwbaarheid en wanneer nodig verwijderd.
- Een schatting wordt gemaakt voor de emissie van niet-rapporterende bedrijven. Uit historische data blijkt dat de accuraatheid verschilt per sector maar minder dan 30% afwijkt.
- Emissie wordt toegekend aan de portefeuille op basis van eigenaarschap van de onderneming. Als het pensioenfonds 0,1% van een onderneming bezit krijgt het bijvoorbeeld 0,1% van de emissie toegewezen.

De scope 3 emissies worden vastgesteld conform het CO₂e /GHG-protocol. Omdat er nog onvoldoende bedrijven over rapporteren wordt per sector vastgesteld wat de emissie in de waardeketen is en aan het bedrijf toegekend. Scope 3 is dus niet geschikt om individuele bedrijven te beoordelen.

